/ Jacobsson Byrkop, Nils

Historiae Sanctorum

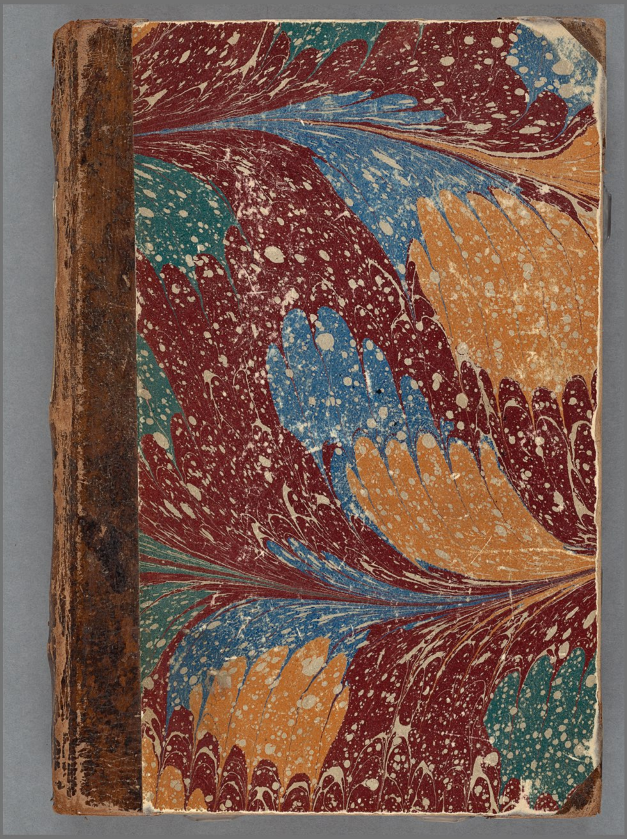

Handskrift HS A 56

Tillkomstår början av 1500-talet
Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

HS A 56

HS A 56

Kungl. Biblioteket,
STOCKHOLM
Handskrifter.
№ A 56

HS A 56

Henricus i
Ericus vij
Erasmus x
Eskillus xiij
Sunniva xvij
Helena vesg. xix
Barbara xxiij
Presentacio virg. xxvj
Kanutus xxviij
Ansgarius xxix
Dorothea xxxij
Symeon xxxiij
Sigfridus xxxv
Gertrudis xxxix
Compassio marie xL
Patrone xliij
Birgitta xLviij
Christoforus xLix

{mentes
{sicut
{Rex

HS A 56

sign. A. 56 i Antiqvitets Arkivet.

[illegible]

… Dominum Henricum [illegible]

… librum lib. [illegible] Regnante illustrissimo [illegible]

… secundum librum [illegible] Sindicalis [illegible]

vnd dieser Dominum [illegible]

… magister Wolfram [illegible]

[illegible] Domino Jacob [illegible] Dominus [illegible]

post [illegible] ad annos [illegible] septuaginta

[illegible] Regem [illegible]

[illegible] terram

[illegible] sunt [illegible]

Anno domini [illegible] mensis Octobris decima fuerit

[illegible] erant [illegible]

Viri fratres [illegible]

[illegible] dolo [illegible] vos non [illegible]

[illegible]

Sed qui [illegible]

[illegible]

M Jacob

56.

HS A 56 - Iv

[illegible] 56 i Antiqvitets Arkivet.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Lectiones historica de sanctis Regni
Sueciae Martyribus et patronis olim in Eccle-
siis Suecanis usitatae.

HS A 56 - 2r

...mi ...nta laude hystoria sancti

Gaude cetus letum Henrici natalicium
lete extollens canticis spm intuitu in gaudium
per insigne virium choris mentis rebellatrice
Ornamentis decoratus virtutum vir inclitus Upsalensis
presulatus plebem regit primitus || Laude dum deo
Sanctus ericus dilectus rex presulem dilexit quem deo
fideliter ministrasse conspexit Landa aia || O quam
felix ecclesia Uho presule spirituali quam felix eras Swecia
rege subiecta tali Laude deum qui ... Hec precios
presul leti virens ut cum his perhennitate in celis collectam
Reliqui domum meam dimisi hereditatem meam
Dedi dilectam animam meam in manus inimicorum eius Jo
|| Imitator salvatoris vigilantibus pastoris hympnus
Assunt festa celebria presulis Henrici ubique magnus
Ad celi gaudia vestitus stola glorie fulgentem dans
ut lucifer populis iste mirificus negociator frugifer
Doctor et preco deicus Ecclesiam katholicam
fundat in terra finnonum fidem propagans unicam
Remoto cultu demonum Efferox in fine irruit
occidendo candidum Homicida quem monuit penitere
salubriter Huius nobis suffragio deus da culpe
veniam et in celi palacio perhennem leticiam Amen

HS A 56 - 2v

Antiquitet

Ora pro: an Gloriosum pontificem Henricum
cum multarum virtute qua effulsit per morte qua
sustinuit victoriam vocent Hodie cuius in celum
glorie Magnificat anima mea dominum collecta
Omnipotens sempiterne deus qui beato Henrico
O munus tuo atque pontifici glorioso triumphi largitus
es palmam eius quesumus merite et precibus graciam
nobis largiare et gloriam per dominum. Invitatorium
Exultamus in Henrici sacro natalicio [illegible]
pro laus deo dicam conderi in gaudio Venite hymnus
Xpi miles magnifice mundo dans nova gaudia
Henricus cuius celicus nimia perfulget gloria
Spernens mundum cultor dei labores et pericula
Dilatator per fidei messes fuit sedula O
Veneranda pontifex triumphans per martyrium
nobis sis pius opifex ad te flentes in gaudium
Civium celeste curie collaudent et solemnium
[illegible] Finlandie presul placere ingens Hymnus an
Sanctum [illegible] comitatus factus presul Finlandiam
Adivit illic civitates [illegible] milicia an Doctrinam
evangelicam annuncians gentilibus patenter miraculis
celicis demonstrabat credentibus Ut Tyro
[illegible] [illegible] [illegible] non timet nec inmemor
multos se [illegible] Dies [illegible] Eia [illegible]

Regnante illustrissimo rege sancto Erico in Swecia
venerabilis pontifex beatus Henricus in anglia oriundus
Upsaliensis vite sanctitate et morum honestate preclarus Upsalensem
regebat ecclesiam. Erat igitur duobus magnis luminaribus
populus terre illius ad veri dei noticiam et cultum magis
magisque illustrabatur verbo ac informabatur. Beatus autem
rex insignem pontificem vita et moribus et ecclesiastice
dignitatis culmine preeminentem intimo amore amplexabatur et
affectu et sine specialis familiaritatis gratia plurimum honorabat.
Felix patria quam divina maiestas contulit talibus ac
tantorum rectorum eodem tempore moderamine gubernari. Non
erat tunc formidini ut regnum in se divisum desolaretur
dum ad gloriam dei et iustum ecclesiasticum regimen sub tantorum
capita rectorum tam concorditer conveniret. Dicant [Responsorium]
Omnes gentes iubilate deo celi exultatione gaudeat
finlandia leti dierum collaudantes. Et memoriam celebret
leta natalicia. V. Hec effulsit honestate morum ubi
vere vite simonia. Et Henrici. Leccio secunda
Magnificabatur ecclesia illo in tempore crescens in timore
dei. ratificabantur leges que sunt antiquitus
vel iniqua recte condidit ut obliquaret iniustas maliciosorum.
Studebat paci et iusticie subditorum lupi rapaces
dente venenatos in insontes acuere non audebant.
Cum rex sedens in solio intuitu suo dissipet malum

Disspareret et bonus pastor vniuscuiusque vigilaret super custodia
gregis sui. Cum vero plebs Finlandie tunc ceca et
idolis gentilitas vitantibus in Swevos omnia dampna
frequenter inferrent. Sanctus autem rex Ericus assumpto secum
ab ecclesia Vpsalensi beato Henrico collecto exercitu con-
uenis Christi et populi sui inimicos expedicionem dirigit.
Quibus potenter fidei christiane et sibi subiugatis dominus
ad Sweciam cum gloriosa palma triumphi remeauit. Quidam
Sanctus cuiusdam impii suggerente seuiciam vt reus
homicidii subiret penitenciam. Et penitens flagicii
consequeretur veniam. Verum Cui salubris remedii spreuit
infelix graciam. Et penitens. lectio secunda

Beatus autem Henricus vinee domini cultor ad irri-
gandum imbre celestis doctrine nouellas neophi-
torum plantulas et ad corroborandum dei cultum in partibus
illis audacter remansit non metuens se quibuslibet
aduersis exponere vt posset gloriam dei dilatare. O
quantus fidei feruor quantus ardor diuini amoris altare
amplum corde deuotissimi pontificis accendit, qui
postpositis opulenciis terrarum et amicorum solaciis et
Vpsalensis prelata sede sublimi pro paucarum et pauperum
animarum saluacione multe se morte periculis exponebat.
Illius imitacione pastoris qui relictis nonaginta nouem
ouibus in deserto vnicam errantem sollicite

regressi sunt z invicta ad ovile proprius reportam
humeris reportavit An. ad 3m Impenitentis malicie
Vir sanguinum ecclesie despecta disciplina An. Invinctus
iusticie forcior ferit et rabie occidit virum ferinam. V.
Hic cum palma victorie presul intrat hoc palacia divina
An. In ministerio Bea. ps. An. In ministerio In secundo nocturno
Pastor bonus venerabilis curam gregis dominici gessit
perfectibiliter in laboribus multis et An. In affectu devotissimo
crebra cum instancia offerebat altissimo preciosa sacrificia
Quorum deus exaudivit devocionem precatorum et animas
custodivit suorum vera custodum. V. Posuisti Lectio quarta
Quam vero edificacioni et confirmacioni fundandis
ecclesie prudenter et fideliter insudaret Accidit
ut homicidam quendam ob eius facinoris immanitatem
ecclesiastica disciplina vellet corrigere ne facilitas
venie incentivum preberet delinquendi Quod salutis
remedium vir sanguinum contempsit et in sue vite
dampnacionis augmentum odio habens se salubriter regen-
tem. An. In ministerio namque iusticie et sue salutis zelatorum
sceleratissimus insiliit deprimens crudeliter trucidavit Hic sacerdos
dei acceptabilis hostia divinis oblata conspectibus
occumbens pro iusticia optimum sumere meruit cum gloriosa
palma triumphi feliciter intravit An. ad Benedictus
Cuius invicti occisor suo capiti proprias manus imponebat

Sanctus Gerardus

Quod dum vellet amovere carnes illi cohesere et
eas amovebat .v. Versus que se confregisse retulit
et permisse se iterum remordebat Quod dum lectio quinta
Postmodum ille scelestus occisor tollens de capite
sancti pontificis birretum quod gestare consueverat suo
imposuit capiti et regressus domum suam de commisso
flagicio se iactans quod virum occidisset, per hec signi-
ficans occisionem sancti viri letabatur cum male fecisset
et exultabat in rebus pessimis Dum autem birretum
quod in suo posuerat capite amovere temptaret cutis
et caro birreto cohesere et illa insimul a testa
capitis amovebat Congrua profecto divine ultionis
vindicta, ut tali pena puniretur qui non est veritus
Christum dominum temulenter impetere et occisum spoliare Dum v.
Mirabilem et dignum longe diu post obitum
insignis viri dei // Ostendit [illegible] iacentem
in particula cuiusdam glaciei .v. Dum sacre reliquie
iacerent in glacie calor non nocuit ei omnino lectio sexta
Religiosus unus gloriosi in hyeme abscisus longe
post in vere cum ubique glacies tota liquefacta
et resoluta esset corpus sancti ipsius cantante cum
[illegible] est inventum in quodam particula glaciei
in villa [illegible] et mater cum filium mortuum
[illegible] parent ad [illegible] invocabant

proximum bti henrici Cumque fecissent sancto
pro eo votum . qui iacebat mortuus mox revixit
Filia antonii de vemo lucia nomine eius defuncta
a parentibus plangebatur ad invocacionem bti henrici
subito restituta est vite pristine et saluti Mulier
quedam in fastamaltum per tempus languore gravi
detenta . sanctum henricum invocat votum fecit . et
saniti restituta plene convaluit sine mora In sept[ima] v[ersus]
Imitator salvatoris vigilans prophetis vera fidem
creatoris predicans mancedunt Ut pelari solfulgaris
lucem dedit seculis ut Gloriose iam laboris fruens
gaudijs et honoris insignitur titulis Ut Beatus vir
Cum hec magna fidelis servus fideli gratie reddens
Data talenta . in pace pulcherrime collocatur et regie
potitur opulenta Perfecte desiderium sui cordis
adeptus . ad celos per mirum virgine mater exceptus
Beatum paterfamilias invenientem vigilantem ad eternas
delicias introduxit triumphatorem vel diang In sept[ima]
Fratrer quidam ordinis minorum sacerdos et
predicator officio extendus nomine, per sex annos
passus e dolorem capitis vehementem : qui in
vigilia bti henrici votum vovit fecit quod si ab illa passione
per meritis eiusdem liberetur . ante corpus sancti
insignium gratie se facte caput de cera . factum

suspenderet et vires deinceps in medicina
ampliori spe haberet. a longo langore
capitis fuit continuo liberatus. Quedam
mulier in Kyzco gravem cecitatem passa est
per annum veniens peregrinacionem et invocans
sanctum Henricum visum recepit. Quidam
in Kyzco claudus unum pedem contractum graviter
venit peditando visitare reliquias beati henrici
si meritis eius curacionis beneficium obtineret
qui vix incipiens ab illa contractione miserabili
misericorditer mox sanatur. Tu preclari presulis status
doctrinam famosam vite quoque venustas reddebat
graciosam post mortem monstrat claritas
signorum preciosam. V. Nunc confert illi deitas
coronam gloriosam post mortem. Leccio Octava

Cum filia primogenita ingenui cuiusdam
consulis ecclesie. letali infirmitate laboraret ad
mortem. pater dolens de morte filie pro curacione
filie sue votum fecit nec affuit remedium
Et cum filiam quasi mortuam ad terram posuisset
ei pre nimia fatigacione et merore velut obdormienti
quedam persona spectabilis in visione dixit
Quare non vocas sanctum henricum Cui
evigilanti coram mulier quedam provecte etatis
assistebat et dixit perfac votum sancto henrico

ipse enim volt habere votum tuum Donet illa
quod filia sua annis singulis per vigiliam misse
ieiunaret et corporis sacri cum oblatione visitaret
et ipse et mater puelle quod ea vota complerent Quo
facto puella surrexit sanitati plene restituta Tu
O vita commendabilis o mors desiderabilis propter
quam venerabilis hic pontifex fit similis V. In gloria
sanctorum V. Ut commenda nos amabili patri et hono
nostro regi electorum In gloria sanctorum Lectio Nona

Quidam homines de Ewino in captura
focarent in medio mare existens. confecti
nimia tempestate consumerent predicationem et amissionem
rerum timentes sanctum Henricum invocabat et continuo
tranquillitas facta est in mari et ipsi mortis
periculum evaserunt Gudmundus famulus domini
abbatis cum venisset in Vepporiam ad sacerdotem in
Sandhem et in sero bibisset memoriam beati Henrici
sacerdos hoc audiens derisit et dixit Quis ille
est sanctus irascatur michi si potest Sequenti nocte
iacens in lectulo nimio cepit cruciari et languore
corporis et dolore intelligens derisionis advenisse
quam optavit iram Predictus Gudmundus vocavit
de facta derisione penituit sanctum Henricum
ad suum auxilium invocavit votum fecit in vigiliam

eius remansit cunctis diebus vite sue et continuo
sancti Henrici auxilio est liberatus. Hiis et aliis
in plurimis signis et prodigiis mirificavit Deus sanctum
suum et venerabilem ac colendum exhibuit universis. An.
Mater ista militans ecclesia que triumphant
triumphando spectant finem per quo defendant
coronam iusticie. V. Confessor cursum consummavit qui
et fidem quam servavit fulget stola glorie. Dum de
Multitudo languencium restituta saluti fidele
testimonium dat nunc virtuti. A longo dolore
capitis frater minor cruciatus mox voto facto mente
est presulis curatus. Depulsa caligine longe
cecitate visum reddit femine pro pietate confluencium
femina narrante consignati sancti beneficia predicat. Salvati
Hunc devote postulans parentibus cunctam defuncte
asseritur reddidisse vitam. Ca. v. electum Hymnus
Exulta Syon filia presulis ostensa merite signa
Adgaudens varia laus palma cum milite
Surrexit mortuus incipiunt orationes pontifices
per amplius supplicium caruit pravatur vita. Cernens
glacies dat periculum in se receptum colens submersum
reddit animum aquarum in presulis viscera. Cecus
claudus debilibus salus datur et gratia larga sua
poscentibus devote beneficia. Hymnus Tm ad tm

Xpi presul eximius et pontifex egregius in hac
die celestia triumphator ad gaudia intravit feliciter
deo fruens perhenniter. Benedictus. Ad Benedictum an[tiphona]
Domine qui habes statum sacerdotum manifeste tu scis
quia cum a morte possem liberari duros corporis
sustineo dolores secundum animam vero propter timorem
tuum libenter hec patior. Ad nonam. Iste quidem homo modo
vitam ab hac vita discessit non solum iuvenibus
sed et universe genti memoriam morte sue ad exemplum
virtutis et fortitudinis relinquens. Ad magnificat an[tiphona]
Xpe virtus pugnancium corona triumphancium
nos pius per exemplum henrici et suffragium perduc
ad perpes gaudium quo tecum sunt omnium gaudet cetus fidelium.

Hymnus in festo beati henrici episcopi et martyris

Gaude cetus fidelium nova per hec [illegible] ilium (In tercia / ne cl[illegible])
potencia servus henricus bravium sumens petit
celestia. Virtute vite celitus doctrine perpolens a
presul (celestis) decorum mira perfulsit gracia. Upsalie primam
relinquens thronum summorum admit per instanciam
(cultor) doctor ~~cultus~~ deorum. Verbo vite virtutibus thesaurizat
fortiter fide constans et moribus sanctorum meretur perhenniter
velut dudum vir prudens manum misit ad forcia et
ut helias fundens pugnat pro iusticia. Unde nobis
peccatoribus ihesu da perpes gaudium quo tecum in celestibus
gaudet cetus fidelium. Amen.

Nites solemnis promicat . dominicum post frequen-
tum Henricus emicat . celi perunstans curiam
Talentum et creditum augens ... dum tran deuit
infulatum per moguntinum presulem accubuit Virtutum
ubertate modio producit et ex latebris veri vite in radio
palmes patescit celebris Effuso namque sanguine
fons gracie mox scatuit manans in stagnum fluvie
morbos diversos abluit Aruerit sacri corporis
flumen decorsit cumulum Cecus in vere modulis
omni membro pandit cumulum V. Nunc nobis
Henricum nomine ... leto ...
Hec cantico athleta per antistite regno ...
Dicto Effracti vasis balsamum tam late
spirat dulcorem quod vix per lingue calamum
dici potest penalium Vite redduntur mortui
visu privati lumen claudi ... gressum
muti lingue ... Mortuum salute ...
Largire Largire se poscentibus miro virtutum munere propria
D Cuncta facit debilibus V. Tu pie pater
tuis instantibus laudibus virtus ... fonte refice
tuis largicionibus V. Nunc nobis precatibus
Tuum da ... gaudium quo tecum in celestis
gaudeat cetus fidelium . Amen
Explicit hic cuntis hendus tantummodo tantus

Hassunt cuncta regio solemnia laude regem inclitum qui
Collaudans suecia gaude alleluya Capitulum
Tu domine elegisti me regem populo tuo et
iudicem filiorum tuorum et filiarum et dixisti me edi
ficare templum in monte sancto tuo et in civitate habitacionis tue
O miles christi qui mirificasti Hymnus — X^m in die [?]
Adest dies leticie fulget erici gloria rex et precinus [?]
Sedes celi petit pala[cia] Quem vnanimes [?] virtutibus
sublimat sceptro regio plebs leta cum principibus
concordi desiderio Mactatur [illegible] sanguis [?] sancti
corpus [illegible] velatur [illegible] hoc christi tabernaculum
Ministros rex magnificat cultus dei multiplicat
ut salomon pacificus et templa reedificat Gentis
munitus fidei tela repellens hostium ad regnum
dei pervenit meritis [?] [illegible] ~~[illegible] auctor~~
Primus sancti merita [?] christum redemptor omnium
Dimitte nobis debita et da perhenne gaudium [margin: [illegible] auctor [illegible] Et nobis]
Tunc martir speciose miles christi gloriose ave [illegible]
gloria o erice rex preciosum [?] posce nobis [illegible]
veniam et gaudia alleluya Collecta et oracio
Deus qui beato erico regi et martyri victorie
palmam vite [?] coronam et celeste regni gloriam

Presul et Henricus servat [?] nos [illegible] [illegible]
Sic fugit iniquus hos diligit omnis [illegible]

contulisti fac nos quesumus eius mente et ~~[illegible]~~
intelligencie Cuncta nobis adversancia vincere et
coronam glorie in celis feliciter ~~[illegible]~~ obtinere. Per. Invitatorium
Apostolum supplices laudemus ei iubilantes Eia
pariter solemnia congaudentes celebrantes alleluia. Venite. hymnus
Hymnum nove leticie nova deposcunt gaudia
Nam exortus hodie nova potitur gloria
Hic ut helias impiam exponens sectam
expugnavit ydolatriam zelans pro lege domini Fabian
Kathonum dilatat gentem suorum rex ad fidem
Danicam trahens a cultu demonum Agnellus
innocens domino sustinet mactari deo placente
hostie consummat sacrificium. Sancti facto sanguine
sua attingens limina domini consummata tunc illuminatur
femina Per dominum nostrum sancti Deus auctor In primo nocturno
Rex erat eximius humilis devotus honestus
prudens munificus paciens pius atque modestus
alleluia. Ps. Cum invocarem. Per Corregit flore legibus firmare
coegit et presidie gentes quas ense subegit alleluia
Ps. Verba mea. Digne promeruit moriens sociari
qui deus studuit vincere vel famulari Per Deludi
Gloriosi martiris christi ac illustrissimi quondam regis
[illegible] tui eciam orationibus vitam et felicem
consummationem summo sacrificium temporibus honoravit

[illegible] Deus auctor [illegible]

viij

Extitit enim tam regali prosapia quam nobilium suecie parentum ortus. Hic regno vacante per unanimem ob clemenciam et vite bonitatis excellenciam dilectus a primatibus terre et cuncto populo in regem unanimiter eligitur ac in regni solio honorifice sublimatur. In regali igitur fastigio constitutus cultor trinitatis omne tempus tam collate potestatis quam assumpte sollicitudinis tribus distinxit ordinibus ornans et implens dies suos usque ad consummacionem vite per illustre virtutum. Imitatusque namque scriptorem veteris testamenti regum iudeorum. Primo ad edificacionem ecclesiarum et divini cultus ampliacionem et reparacionem deinde ad populi correctionem et legum iusticie promulgacionem postremo ad hostium fidei et regni expugnacionem se totum convertens. Nam upsalensem ecclesiam ab antiquis regibus suis sub predecessoribus fundatam et aliquatenus edificatam primo et pre ceteris aggrediens ac ministros divini cultus inibi ponens operam consummandi et laboriosa sollicitudine studuit consummare. Deinde regnum suum circuiens ac populum visitans universaliter via regia incedens nec ad dexteram declinans favore vel precio nec ad sinistram deflectens timore vel odio sed trutine racionis que ducit ad iusticiam inflexibiliter tendebat. Pax patrie decus ecclesie vincit inimicos. Rex suecie celos hodie conscendit ...

nada

Pro fidei feruore dei dilectus amicus Rex lectio iii
Ericus pacem inter discordes faciens oppressos a
potencioribus liberans recte ambulans in via domini
diligens impios de terra exterminans equa lance
in libra iusticie unicuique ius suum tribuit ac diuisit
Cum ergo ab omni populo rex hec et huius similia
professus haberetur ac unanimiter vnusquisque etiam
potentum satisfacturus delinquencium quod iniecta modum
terre ad fiscum di publice legati preterea ei
vellet tribuere tale affectualiter fertur dedisse responsum
Michi mea sufficiet vobis vestra sint salua quam
forsitan heredes posteri vestri futuris temporibus indigebunt
Cum principem iustum et in sublimitate raro mentem
quod prius contentus inferiorum facultates cupide non
ambiunt. Ecclesia vero edificata ut superdiximus
ordinata ad inimicos fidei et hostes christi sui
manum extendens ordinat exercitum et assumpto
secum ab ecclesia vpsalensi beato Henrico episcopo
versus finnones expedicionem dirigit. Quos cum
fide christi prius oblata ac pace exhibita
renuentes et rebelles in vltionem sanguinis christianorum
vi manu valida aggreditur ac bello victos
victor prostrauit. Cumque tanta potitus victoria
prostrasset in oracionem cum lacrimis interrogatus

a quodam suo cum fleret cum potius esset gaudendum
sic inquit Gaudeo quidem et dominum glorifico pro data nobis
data nobis victoria sed vehementer doleo de tot animabus
hodie perditis que si sacramenta fidei recepissent salve
essent conservate Convocato igitur populo terre qui
remansit pace sibi data quam plurimis etiam ibidem bapti
zatis fundatis ecclesiis, et preposito quem supra diximus
beato Henrico episcopo qui illic postmodum martirio
coronatus est Instituit sibi ibidem sacerdotibus ac ceteris
ad regimen christiani cultus ordinatis ad Sweciam cum
victoria gloriosa suis cum sequacibus remeavit Dum at
Tremens divino letali vulnere suo Rex vir tu sufficit
quasi mortuus ille revixit alta alta alta voce Regis
misericordia meritis sanatus Erici Rex vir
Currente igitur igitur anno decimo regni
illustris regis Erici ut verum instrumentum apparet tabula
et quod oppressum fortificat urbeius antiquus hostis
quendam Magnum nomine Danorum regis filium eidem adversa
rium suscitavit Qui ex hereditate matris ius
regnandi contra consuetudinem terre que alienigenas regnare
prohibet sibi properam vendicabat Unde et quendam
principem regni aliosque iniquitatis satellites sibi associans
qui muneribus corrupti in necem regis illustrissimi
conspiraverunt unanimiter ac coadunato clam exercitu ipsum
regem ignorantem et nichil mali suspicantem aput

novam Vpsalam que nunc vndornpatir manu valida
aggrediuntur. Instabat dies illa ascensionis domini in quo idem
post dominum cum palma martirii erat feliciter ascensurus || Erat rex
illa die in ecclesia sancte trinitatis in monte qui ad dictum
pro nunc metropolitana fundata est, ecclesia missarum
solempnia audiens, a quodam suorum ei indicatur hostes prope
circa tem adesse et consulitur fore eisdem armata manu
primus occurrere. tale fertur dedisse responsum: Sinite me
saltem in pace ad perfectum tante solempnitatis audire
misteria. spero enim in deo quod hoc quod de festivis suis super-
erat alibi solempnius audiemus. Missis completis deo se
commendans ~~et cum suis~~ signo crucis ab ecclesia exiens ar-
matus se et suos cum eisdem licet pauce virtute obviam
venit. Quos illi bello excipiunt et ipsum regem per
aciem ~~dispersi~~ ipso solo tam prostrato vulneribus
ingerunt, et in ipsum semivivum tam amplius sevien-
tes venerandum caput eius irreverenter abscidunt. Sic beatus
de bello ad pacem transiens regnum terrenum in
celeste feliciter commutat. Hoc vero in eminenti signum
notum suorum factum est ut fons scaturiens erum-
peret ubi sanguis eius primum effusus est in
testimonium martirii sui et meritorum eius. Hinc
Ubi cum ceca vite ... hanc ex sanguine
sancti martiris recepit ubi cum sancto corpore eius
pariter intrarent. Reliqua vero eius beneficia
et miracula que dominus per servum suum operari dignatus

est libertate causa vbi (obmissa) inmissa in vpsalen ecclia
sunt asscripta. Passus est autem beatus ericus. anno
incarnacionis Dnice M° c° (decimo) lx° tempore Alexandro
pp pa iij° romane ecclie presidente et regnante
Dno nro ihu xpo cui est honor et gloria per infinita
secla seculorum amen. Ad iij O miles xpi qui mirio (?) re
vestisti sancte crurigi (?), invictus dyadema fungi
Victor regali perhenni merito speciali alla V Perveniant
qui te laudant ad gaudia vite perhenni Alla alla

Hostia grata deo mactata petens paradysum cede
purpurando regnant sanguine vestem alla R. Infanti
genito sine vita lux etiam vita datur merito presulis
salus genita alla. Mater peperit linguam solvendo
ligamen. Dat enim Ierico voce modulare famam alla
Ferro Infelicant perpendit vir cecus. ei per sanctum periret
vitam vivanda ubique alla || O rex insignis
Cui fuit una cathena perfulgens signis nos
protege dirige sancta alla. Ex W In dno hymnus

Laudes ad laus ungite nec desit laus in
laudibus pro novo xpi milite celi cuncto civitas
Obsidetur ab hostibus ascencionis tempore sanctus
ericus laudibus dei vacans firmo pre Alienorum
b' divinorum de infirmis salutis vadit quem malicia
arthiaz magnanimo Wanamo de vinibus agens
Dei modo moritur stam sermon feliciter terminatur

Victor ignavus in ethere magnus fulgens micat
miro virtutum numine videns fuerunt dimissa Hymn
Corona fulgens aurea fleo dignum te dare fine
tuo cus ignea vict. tela mali sic victor ignavo
1 fine laudat te et pronus finde felix de domo lutea
tuscit ad [illegible] celie alla [illegible] Tam ad spectam
In gentibus multe non erat ei similis cum
Dilectus deo suo erat et posuit eum deus
sicut legem suam omnem usque Dom. Ps. Tam ad Nona
Repsus purgant pecta ipsius et exaltant me
Dum cornu eius et dedit illi testamentum legum
et sedem glorie in usque Dom. Ps.
Miles Christe [illegible] tutor innocentum malleus
perfidie [illegible] erice brunm apprehendens in agone
Ense cesus hostium nobis placa matrem bone
Jhesum dei filium alla

De Sancto Erasmo Oro

Da nobis quaesumus omnipotens deus ut qui beati Erasmi
martiris tui atque pontificis gloriosi memoriam agimus
per intercessionem eius in tui nominis amore roboremur
et ab omni adversitate corporis et animae liberemur. Per
G Sub persequtione Dyocleciani beatus Erasmus
episcopus accessit ad heremum septem annis
ubi multa miracula fecit. Nam bestie ferocie ad
eius cellam [illegible] mansuete venerunt et ante

HS A 56 - 12r

pedes eius se prostrauerunt et ipse coronam etiam accepit et
angeli cum eo loquebantur Et post hec facta est vox ad
eum dicens Erasme vade in civitatem antiochiam Cumque
intraret in civitatem multa demoniaci occurrerunt ei quibus
imposuit manus et statim liberati sunt Cumque multos
baptizasset audiens hoc dyoclecianus iussit eum ad se duci
et interrogavit eum dicens Cuius es tu Respondit christianus sum
et christum confiteor Tu autem

Erat autem beatus erasmus corpore pulcher et vultu angelico
ad quem imperator ait accede et sacrifica diis meis ne
male moriaris Respondit beatus erasmus nunquam sacrificabo
sculptilibus tuis Sed sacrificabo deo vivo qui fecit celum
et terram Tunc iussit latera eius plumbo contundi qui cum
contunderetur prospexit in celum et dixit Gracias ago tibi domine
ihesu christe adiuva servum tuum Tunc imperator dixit Erasme
vides te iuvenem et pulchrum consule anime tue et sacrifica diis
meis et dabo tibi divicias et faciam te nobilem in palacio meo de

Respondit sanctus erasmus lupe rapax promissa tua non
segregabunt me a caritate christi divicie tue tecum sint in
perdicionem Ego autem habeo loricam fidei quam insultus corde
non pe Imperator iratus iussit eum fustibus mactari
Sed cum nulla lesio in corpore eius vel livor appareret universa
plebs clamabat Magnus est deus christianorum Imperator
dixit cernatis ipsi artes eius maleficiorum operatur iste
Respondit beatus erasmus Tu similis es dyabolo qui adam
de paradyso eiecit Tunc iussit carnes eius vngulis

essedi. Et ille psallebat dicens posuerunt Ierusalem in
pomorum custodiam. Tunc autem
Post hec imperator iussit ministris plumbum et picem
sulphurem et resinam cum cera et oleo solui et perfundi beatum
Erasmum. Stabat autem angelus domini cum eo qui ei refrigerium
prestabat. Tunc beatus Erasmus ait imperatori ubi sunt mine
tue ubi est furor tuus. Ecce corpori meo magis profecisti
quam nocuisti. Tunc universa plebs clamabat Dimitte hominem
iustum et expertum cum te misse quia deus eius pugnat
pro eo. Et ecce subito factus est terre motus magnus
tonitrua et choruscationes ita ut pene tertia pars populi interimi
moreretur. Angelus autem domini stabat cum beato Erasmo confortans
eum credenciam. Imperator fugiens putabat civitatem
ab ira deorum perire et ait ad populum Iste quem videtis
deos blasphemat ideo talis est turbatio. Tunc autem
Et iussit beatum Erasmum magno pondere ferri vinciri
in carcerem corpori et ianuas suo anulo signavit ne quis
ei aquam aut panem ministraret. Circa mediam
noctem autem orabat beatus Erasmus magnum lumen refulsit
in carcere et mira odoris fragrancia redoluit. Et angelus
domini stetit iuxta eum et solvens vincula eius dicens
Surge et ambula mecum in Ytaliam. Altera vero die
imperator veniens ad carcerem invenit cum anulo suo
consignatum sed sanctum episcopum non inveniens per populum
qui iam deum in martire glorificabat valde erat confusus est
Veniens autem beatus Erasmus in civitatem Ytalie nomine
Lucaniam multa miracula fecit et populum ad Christum convertit

Nam filius primarii civitatis mortuus est et cum ductum
ad sepulchrum beatus Erasmus orationibus suscitavit / Quo viso
princeps ille et quadraginta milia hominum baptizati sunt
cum eo in illa civitate. Iudas autem iniquissimus et sacrilegus
venit ad imperatorem dicens quod multi subversi essent per quendam
hominem antiochenum. Imperator autem iussit eum apprehendi
et ad suum tribunal adduci quem multis sermonibus aggressus
est ut sacrificaret. Dn at diu No oo

Tandem iussit eum ad templum Iovis adduci et ostendit
ei statuam magnam eream ut ei sacrificaret. Statim
autem ut sanctus Erasmus aspexit statuam cecidit et in
cinerem versa est. Egrediturque draco magnus de statua et
partem populi occidit. Reliqua pars autem populi clamabat dicens
Erasme dei ora pro nobis ne pereamus ab hoc dracone.
Orante autem sancto Erasmo draco nullum ledens decessit.
Imperator vero confusus redit ad palacium. Et baptizati
sunt multi in illa hora / quorum multos imperator fecit
occidi. Et visi sunt angeli descendentes per nubes suscipientes
animas eorum. et audita vox psallentium et dicentium Via
iustorum recta est et iter sanctorum preparatum est. Dum autem

Tunc imperator furore repletus iussit beatum Erasmum diversis
penis affligi. Deinde fecit afferri tunicam eream
ignitam et eum indui dicens Nunquam videbo si deus tuus
liberet te. Beatus autem Erasmus insultabat carnifici et
Domino decantabat dicens Transivimus per ignem et aquam
et eduxisti nos in refrigerium. et statim facta est tunica
erea quasi nix frigida. Tunc sanctus dixit Ecce

imperator confusus est et eum patre tuo dyabolo eius arsurus
in igne eterno. Imperator ait artes maleficiorum sunt iste.
Tunc iussit ollam [illegible] parari et ceram in eam mitti
et eum fortiter succensa esse et bullire statim in eam iussit
poni. Tunc sanctus facto signo crucis dixit Vox domini
super aquas deus maiestatis intonuit. Effusa est unda
fervens ex olla et tetigit imperatorem. Qui clamavit
dicens Homo dei ora pro me. Sanctus dixit Ve tibi
[illegible] fili [illegible] Bao quia cor tuum obduratum
est [illegible] populum christianum [illegible] sanabere. Et statim
[illegible] dolor eius multi autem in illa hora crediderunt Di
Imperator autem fatigatus iussit sanctum in carcerem recipi.
Ubi dum oravit apparuit ei [illegible] dicens Ego sum
michael archangelus surge et veni in campaniam.
Et apprehendens eduxit eum de civitate sirmitana
et invenit naviculam preparatam transmeantem in campania
ad docendum populum. Imperator vero eum non
inveniens in carcere turbatus est. Post hec angelus
domini apparuit beato Erasmo dicens Veni iam et
requiesce in [illegible] celesti cum martiribus et prophetis et
recipe fructum laboris tui quia te deus honorificatus est
Deus in celo et in terra. Beatus autem Erasmus oravit
pro hiis qui eum invocant et si sunt in purgatorio
habeant requiem in sabbato et in dominica. Et respiciens
videns celum apertum et multitudinem sanctorum et inclinato
capite dixit Domine suscipe animam servi tui. Et
completa oratione emisit spiritum et visa est anima eius
in celum ferri a sanctis angelis cum gloria in secula seculorum amen.

HS A 56 - 14r

xiij LI De sancto Eskillo episcopo et martire

De sancto Eskillo Oracio an(tiphona) sup(er) ps(almos) [illegible]

[illegible] O proles britanie recta via mor(um)

Iam dies adest celebris nova consultant cantica
E qua fugate tenebris coruscat fides katholica Hanc
patris britania de tante prolis munere exulta magis
suea de lucis novo sydere Eskillus signis emicat [illegible]
confutans gentium errorem actorem predicat et salvatorem omnium
Verbis exemplis claruit salvum studens omnium tandem
mortem sustinuit magnus felix ad gaudium Tibi
sit laus et gloria corona triumphanam nos Eskilli prece
sua duc ad celi palacium Amen. Versus Ora [illegible]
Eskille flos presulum per pietate clericorum speculum
Doctor bonitate tue replet seclum fama sanctitate
rege tuum populum civibus beate. Collecta
Deus qui beatum Eskillum primum pontificem
[illegible] tuum de fidei dilatacione martirium subire voluisti
Presta quesumus ut omnes qui implorant eius auxilium
peticionis sue celerem consequantur effectum. Per Invitatorium
Eskilli martiris solempnia devote celebremus cum Venite
Hostium [illegible] abiit infidelitate flos britanie In primo nocturno Iam dies
prodiit nove dignitate [illegible] v(ersus) Clamat preco
populis missus a superius ut in [illegible] [illegible] [illegible]
semperpetuus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cedens [illegible] novos doce[illegible]
mores [illegible] [illegible] quod multi [illegible] Gloria patri

lectio prima

Vinea domini sabaoth sancta est ecclesia quam de egipto
transtulit et dextera sua plantavit. Hec domini palmites
suos late per mundum extendisset. Adhuc sua regio borealis
pro illo tempore frigida et inculta spinas terre et tribulos germinat
nimium sicut apostoli olim a spiritu sancto vetiti sunt verbum dei predi-
care in asia sic divina providentia a terra illa donec ibi sciret
aliquos esse salvandos. Doctorum tenuit ne semen vacat
cavibus et contemptores committens providencie. Tandem domini venit
tempus miserendi eius terre annos domini octingentos quadragesimo
quinto. divina miseracione sanctus anscharius episcopus bremensis a
ludowico imperatore ibidem missus ut bonus agricola verbum dei
seminando vineam fecit de spinetis. Deinde inimicus superse-
minante zizania vinea illa in amaritudinem conversa sunt
et vitis fecit labruscas quia expulso sermone episcopo a
beato anschario eis destinato et occiso nepote suo protinus
reversa ad ortum paganitate est conversa. Dum autem F. Olim
spinas germinans terra vastitate sic rosa iam germinans
ortus voluptate. Venit deus illuminans noctem vanitatis
Dum luxerit sua cuius lux divine pietate. Vet. lectio iia

Iterum enim iusticie radius totaliter vigilat ad occasum hominum
quando undecima paterfamilias mundi salvator reparare
volens vineam suam iam arescentem quasi decoctam
salutare non semper humorem. mandavit nubibus suis
idest predicatoribus suis ut pluant super eam ymbrem
Unde deus pietate sua ineffabili misit eis beatum sigfridum
quem de celo transtulit. Dum relicta celsitudine dignitate

archiepiscopali perfunctus et parum ad incredulos transiit ut
eis ewangelium predicaret Dedit que perfectionis sue
comitem individuum doctorem eximium beatum eskillum
de britania oriundum . cuius ipse cappellanus extitit et consanguineus
Isti quasi duo venti calidi et pluviosi ad partes swecie
divinitus adducti . alucia [?] infidelium corda . celestis
intelligencie fluente rigabant . ceperunt que in suo [?]
Dominica virtute germina pullulare . De gestis autem beati
eskilli felicibus aliqua curavimus huius stilo tradere memorie R[?]
~~V Unicum donum celestis gratia magnificat~~ Gaude
felix swecia lauda salvatorem quia de britania tibi
dat pastorem Cum vas plenum gratia Christi dans odorem
V Erranti tibi sit divinum duce in amorem Cum Lectio tercia
Ortus iste beatus eskillus post infancie rudimenta
quasi oliva pullulans et quasi cipressus in altitudinem
se tollens . contemptis illecebris seculi . se transtulit in amorem
dei . Lege divine documenta inspectum tibi defluencia eius
mellifluis aure hausit Unde multis postmodum
salutis poculum propinat , Ipse cum ad virilem provectus
etatem tum a deo inspiratus est ut beati abrahe meritis
equaretur , Cui dictum est exi de terra et de cognacione tua
et veni in terram quam monstravero tibi et faciam te crescere
in gentem magnam Et tunc spretis parentibus et propinquis
recessit a britania ubi oriundus extitit ad regnum
swecie perrexit devotus quia quanto longius propter deum
recederet a solo proprio tanto plus appropinquaret celo

Crevit in ipso cum annis gracia et iusticia cum etate et fecit cum
sedium exemplar quod in monte sibi sancto Sigfrido virtutum speculo
monstratum est. Cuius vite sanctissime esse studunt imitatores. Lu-
V. Lucem reddit nebule stella matutina nove vitam plantule
prebens dat doctrina. Cum rigata sedule lege de divina. V. Celi
electos mittit flores sine spina. Cum. Gloria patri. Cum. In ii° no[cturno]

A. Idola colencium ragunt conatus pro eo iurium subiit patris ad mo-
an. Aures claudunt aspides dentibus frendens et in patrem
lapides iaciunt torrentes. Ps. Verba mea. Dom. Sedulus gente
sceleris hoc quod sit indignum sanguis indelebilis evidens est signum

lc. a Cuius quippe bonus odor esset sanctitate eius fama ad aures
regis Ingonis pervenit qui tunc sceptrum regale in regno
Suecie tenuit. Sane cum divina providencia voluit ut lampas
tam splendens accensa super candelabrum ecclesie constituta multis
lumen preberet, consensu omnium eligitur in episcopum Sudher-
mannie et a beato Sigfrido honorifice consecratur. Postquam pontificale
solium ascendit quasi stella matutina in medio nebule multe
amissis vestigiis errantibus in invio et non in via boni
exempli et sane doctrine radio ad viam patrie celeste reduxit. Tu

Rm. Surgit operarius strenue in messe, non ut mercenarius cupiens
preesse sed sicut eximius pastor vult prodesse. V. Sanguine
defendens salutem animarum gaudet esse. Sed sicut. Lectio secunda

Cernebat eum populus cum in beato Eskillo tamquam iubar solis
in monte vite refulgentem ad cuius predicacionem eximiam
populi plurimi fideles zelo fidei accensi, ceperunt quoque oracula
statim destruere, prophana et delubra subvertere. Lucos quoque succi-
dere in quibus dudum infideles sacrificiis sacrilegis insudabant.
Unde merito dici potest illud propheticum terra illa inculta

HS A 56 - 16r

factu est quasi extus voluptate prophanus et deludus sublisto
huius templum dei vivi Petro cum bona plurima per virum
dei agerentur. antiquus hostis invidie stimulis motus
voliebat pastoris vitam extinguere. ut omnes quos dispositis
insidiarum morsibus lupis patent R at XIIII q m
turbas diis litaniam agunt securus. minas spernens
hostium hostia futurus Nec ipsum eximii ferit
fumus die q. io Nec lapis a fratrum sepe frui stat qui iunii q. Ac
Disserunt idem adversarius eius anclitus ypsia accedere
fecit; quosdam propheta iam retro post sathanam
abire volens ut regem ingonem fidei defensorem
acri livore inflamarent. Hii videntes se sub ipsius illiata
non licet. collecto exercitu. ipsum in bello victum fugaret
de regno Post hec instar populi israhelitici qui ne essent
sub dominio roboam ubi erat templum et cultus veri dei
ipsum fecerunt se ieroboam cuius consilio ydolatre effecti.
vitulos adoraverunt. Sic isti abiecto principe christiano
ydolatram elegerunt efficientes se stevenonem quendam impium
et indignum decore regio. dictum blodsveen. et merito
sic vocatus. quia consuevit eos bibere sanguinem animalium
simulacris libatum et vesci ydolaticis. Hiis itaque
gestis ut philistei capto sampson magistri prophanum
dagon deo suo hostias ymmolaverunt Similiter modo
fidei pugile ingone triumphato. multi de infidelium
una cum rege suo convenit Sequens. in loco ydolorum
ut ymmolarent bobus et ovibus diis suis libarent Ru
R Verbi ferit gladio fidem contemptuentes. Inde obstat R [illegible]

HS A 56 - 16v

radio tenebr̄ amant. Quem sacrunt vinco spumid malignan-
tur. Sacrificant eius prius ydola simula colens. Quem — In 3o nocturno
Alabastrum frangit fragat vis odoris deus eque tanta
passio langoris xpi. Audis. Clamat ad suffragia prius
impingens sacrorum vestigia pedum adorantes. // Quem — Pro
nobis semper deum mater ora ut nos celi ciue dedat
morte hora xpi dum in vite. Mag. est lectio septima
Fecerunt filii iude quinti sibi ob venditum regis
et veneracionem deorum, de quorum victimis comedebant
adipes et bibebant vinum libaminum festa novis signi
acclamantes. Tempore illo cepit apud filios eciam fore
considerans lupis diminoribus audire forte zelotes velut
alter Helyas qui in diebus precurrit principum induitque
loricam fidei iusticie protectus scuto fidei et accepto gladio
spiritus quod est verbum dei cum clerico suo et pauce alius ad
ad prelatos accessit. Respondens itaque in medio scelo predi-
cavit ipsos quod obliti sunt deum creatorem suum: inmolantes
demonis et non deo. Sed illi ut aspides obturaverunt
aures suas ne audirent legem dei verbis eius oblatrando.
Tremens hic vir dei oculis ac manibus in celum levatis sustinuit
precordiis deum petens ut aliqua faceret sue offensionis
evidencia per quam incredulorum saxea corda cognoscerent
ipsum solum esse verum deum. Tu autem. // Transit ab exilio
mundi rubricatur in celi roserio digne transplantatus
virus pollens primis gaudet laudatur. Tu. Ante

HS A 56 - 17r

Sed cum velit excusare reatus Unus pro alia Unus lectio Octava
Fluita vero oracione sua more antiquitus signum ad preces
Samuelis factum est philisteos innouatur ira frigore
magno intonuit Dominus. Secundo vice et pluvia descendens
arcas Imolanorum et hostias desiccat sine exceptione sed nec
una gutta pluvie venit. Quo viso filii belial furore repleti
impetum fecerunt in eum. Unus autem ex eis ... sspabott
caput eius cum lapide percussit. Alius vero cum securi testam
capitis confregit. Tunc sanguine sacro de vulneribus fluente
perfusus est lapis in quo stetit qui usque hodie ad huc
in eo apparet quasi indelebilis sicut preciosum inde solo
ferro scriptum legitur in ungue adamantino. Ob
memoriam facinoris exsecrandi. Interim stans intrem in
terram semivivum cadentem quidam nobiles rapientes
ad terram (iterum) traxerunt et ne sine causa pati diceretur
asserebant eum magicis artibus ob iniuriam regis
deorum sic alium incitasse. Statim a rege iniquo ut a
Ioas est interfectum pontificem Zachariam sententia mortis
(data) ducitur in vallem iuxta montem ubi nunc situm
est claustrum fratrum predicatorum sicut Ieremias et Stephanus
a iudeis pro zelo fidei et defensione veritatis lapidibus
obrutus vitam finivit temporalem et eternam in celo feliciter
inchoavit. Sicut autem Gedeonis lagena confracta lampas
emicuit apparuit sic facto alabastro sanctissimi corporis et nunc
tantus odor venit ut mirarentur multi cum a variis languoribus.

ribus vexati / meritis eius et precibus curati sunt sicut in
finis sancte miracula corporat(ur). R. At V. De pro ab
sentia grege est in merore sed resumit gaudia magna in sancti
Tuna mirabilia fiunt a pastore V. Et sed quod tanto
gaudens congaudet honore. Tuna mira ha. Lectio Nona
Sicut ac tempore agab infecte prophete diu ydolatrie de
serviendo deus sibi multa virorum qui non curvabant genua
ante baal servavit. Sic tunc multi fideles non consenserunt
prophanis actibus perfidorum nec extenderunt ad iniquitatem
manus suas. Hii tulerunt corpus beati Egilli nunc et illud
in ecclesia foris sepelierunt quia non erat tunc aliqua ecclesia
in sacra nisi illa sola. Venientibus ac clericis cum corpore
beati nunc Egilli ad locum istum quod nunc est ecclesia vobis fratres
tante densitate nebula eum obsuerunt quod ulterius
ire non potuerunt et ita ponderosum corpus sancti est effectum
quod illud nullatenus movere potuerunt. Eadem nocte revelatum est illi qui primus in eum lapidem misit quod ob dilectionem
nunc in illo loco sancti basilica construenda quod et factum est.
Sepulto igitur ibidem corpore ad clericorum miracula
eius fiebant in canibus omnibus devorati de lupis oves de
consequentibus eorum tutos. Hic est sampson qui plures
occidit morte quam vivus. Meritis huius beatum
virum degelmus qui meruit e passionibus dominicam.
Passus est enim beatus Egillus martir tercio idus iunii
tempore vernali et tempore plurimo cum divina causa iusticie
Ideo digne ut flores rosarum in diebus vernis sanguine
martirii rubicatus in celeste rosarium est translatus. Eximius

meritis et precibus gloriosis det nobis graciam in presenti et gloriam
in futuro Ihesus christus dominus noster qui est benedictus in secula
seculorum Amen. Ad magnificat O preclare boemie recta via morum presul
sudesmanie tutor orphanorum Te collaudat hodie digne gens
sueorum. V. Una pro omnibus ducas ad regna polorum
Te collaudat hodie Beata pro te collaudat. Ad laudes
Legem transfert aliunde feliciter inventum inde multum prudende Ad laudes
posterum dans salutem. Antiphona Spreto solo patrie exit inspiratus
ad salutem fide celitus vocatus. Antiphona Cuncta vota omnium
presul sublimatus est in virum alium subito mutatus. Antiphona Princi-
pem non timuit sed heresias nec timens deserit sacre
lege vias. Antiphona Detruxerunt impii linum tamen presulem qua-
lucem filii sequunt Abrahe. Capitulum Hympnus Hympnus Hympnus
Ad laudem sancti presulis et martiri nunc tota psallamus
vocibus nunc invocantes psalmus Adalbertus presul inclitus Hympnus
dictus atque notabilis qui prudens gentilibus [illegible] gentibus
Insuper sudesmaniam ut duceret prussiam et [illegible] clementia
baptismi dedit graciam. Tum predicaret filium marie virginis
p[illegible]a est ad dum magna turba gentilium Quibus corrupta
dum contempserunt malivoli et necem sancto presuli parant in eodem
Percussus est lapidibus Adalbertus sicut Stephanus atque occi-
ditus Deum orans humiliter. Indulge ac in[illegible] pro dum te
via [illegible] eundem divina collata indulgencia. Dei
nunc [illegible] qui nobis Deum postula ut [illegible] coleat
in sempiterna secula. Ubi sit laus et gloria. V. Ora Ad Be[nedictus]
O presul mitissime pro luctu lux errantis [illegible]
[illegible] ductor [illegible] optime duc nos ad regna ubi pascet
intime gregem lux [illegible] Benedictus dominus Ad magnificat
Ad magnificat

dnn

Vale xpe pure fidei zelator iterus ydolatrie felix triumphator
nobilis eciam rector et fundator tue sancte familie dulcis
Consolator Amen. In festo Sancte Dympne virginis

hic finitur historia beate [illegible]

In festo Sancte Dympne virginis et martyris sociorumque eius

Supplicacionibus nostris quesumus omnipotens deus aures tue pietatis
inclina ut qui sancte Dympne virginis et martyris sociorumque
eius festa recolimus eorum intercessionibus (?) presidiis et ab omnibus
liberemur adversis Per dominum nostrum. Lectio prima

Ut posteritati sue fidelis reliquit antiquitas tempore Ottonis
primi erat in partibus Hybernie regali stirpe progenita
beatissima virgo Dympna que pro patre iam mortuo regni
gubernacula iure hereditario tenenda suscepit. Hec studio
boni patris in fide Christi diligenter instructa populum sue dicioni
subiectum vigilanti circumspectionis oculo regebat ac nocivis (?)
sanctitatis quoque vite et morum honestate ad exercicia bonorum
operum invitabat. Erat ei erga cultum religionis katholice
ecclesiarumque subsidium affectacio maxima erga miseriam oppressorum
et pauperum inopiam mira compassio ita ut devocionem quam
in tenerioribus annis sub parvulitate mens Christo sacrata
conceperat iam ad annos maturiores perveniens fructibus [illegible] efficacia (?)
sanctis exemplis et piis operibus demonstraret. Dignum
quippe estimabat et congruum ut sicut aliis honore prestabat ita
virtutum [illegible] et bonis operibus quasi dux ante
ceteros iret. Tu autem domine miserere nostri Deo gracias. Lectio secunda

Cum igitur lucerna iam non sub modio sed super candelabrum
posita latere non posset sanctitas eius et generis forme quoque
decoris fama longe lateque diffusa ad cuiusdam tyranni
noticiam tandem pervenit. Hic dyabolica rabie instigatus

collecta iniquorum virorum armata manu terram regionis hostiliter
invadens et violenter opprimens miserabiliter nephario devastabat venditque
semen Canaan et non Iuda decepit species missa legacione
ad virginem primo quidem promittens varia blandis et prefatis
filiis eam sermonibus alloquitur ut ei qui sic potens et
strenuus erat thori consortium non negaret Deinde vero
timorem et terrorem incutiens minabatur se terram totam cum
indigenis si sue voluntati non acquiesceret Illa vero divino amore
succensa non illecta blandiciis nec minis perterrita confidens eciam
proximum dimicaturam habendum quod in tirocinia amplectitur eo ipso
ad deteriorem [illegible] quo detrimentis implicatur magis eligit
exilium quam viro sacrilego copulari Tu autem lectio tercia

Illa igitur cum suis consilio inito decrevit quod e duobus eligeret
aut cunctam servande sacre fidei et continencie securam patriam
relinquere et ibi vivendo peccatum sub maligni tyranni
dominio remanere Cum ergo multi divini dilectoris dono pollenti
constitute famule Dei Dimne tam morum imitacionis quam comitatus
exigerent prebere solacia ipsa cum sociis tribulacionis sue quam plurimis
viris ac mulieribus et puellis vitans [illegible] secta fluctus
fluctuum mari se committens discrimini: in tribus naviculis [illegible]
partes aglomerate inter undas iter arripuit ut igitur monstret
se sociosque suos Tamen solius Dei pietate confidere voluntati eius
semetipsam et suos committens sine remis et aliis navalibus uten-
sibilibus mari se fundit et exilium confidenter ingreditur Ceterum
mirabilis in altis Dominus cui venti et mare obediunt et sperantes
in se non deserit sanctos suos quod tollendo vires suas ipsum
sequentium semetipsos iam abnegantium a tempestate et maris
periculo et a mirabilibus elacionibus maris illesos et incolumes
observavit Tu autem Domine miserere nobis Deo gracias lectio [illegible]

ad ultimum exilium elegit exilium

Tandem post transacta longa maris spacia ad partem illam
Norwegie que a vulgo Fierdarum provincia nuncupatur, gloriosa
illa comitiva Domino ducente pervenit. Cuius provincie incole
racionis aliquem cultum silvestres moribus incompositi gestu et animo
bestiales, videntes sanctos Dei finibus suis appropinquare con-
gregato exercitu tandem ad litus cum gladiis et fustibus exeuntes
cum eos comprehendere non possent procul a terra cum sagittis et
lapidibus expulerunt. Tu autem Domine.

Iterato igitur sancti Dei pelagi coguntur mire dispensacioni.
Et sancta quidem illa societas tempestate reporta corporali quidem
presencia separatur que mente et spiritu separari non novit. Una
igitur Sunniva fluctuum turbacione sedata cum maiori parte
societatis ad insulam Selio vocatam applicuit ibique mansi-
unculam faciens in speluncis et cavernis terre propter timorem
gentilium habitavit. Reliqui vero socii ad aliam insulam
applicantes que Kyn a vulgo nomen accepit similimodo
manserunt ex capcione piscium sibi necessaria acquirentes. Tu autem.

Eo tempore comes Haquinus de Ladhum omni tyranno
crudelior in apertum se subiectorum deseviens sceptra
regni Norwegie violenter adeptus est. Sub hoc itaque principe
temporis non modicum in predictis insulis sancti Dei commorantes
Domino Ihesu Christo in multa abstinencia et perpetua castitate et vite
sanctitate serviebant. Tu autem. In hiis insulis nondum indigenarum
habitacio erat sed qui in terra adiacenti degebant pecora
sua ibi in pascuis habuerunt. Tu autem Domine.

Transacto vero tempore cum prefatus comes a suo servo mira
subtilitate interemptus et a summo iudice dignam pro meritis suis
accepit sententiam, regnum gubernandum Norwegie suscepit christianissimus
rex Olavus filius Tryggonis cuius industria et

instan(te) a gens norwegie abiecta ydolorum seruitute per bonum et venerabilem
virum Sigwardum episcopum christiane fidei sacramenta percepit. Dum ad
Accipientes vel mercatores thesaurum tam venerabilem dudum multis
annis sibi incomparabilem. sacrum videlicet caput in timore et diligentia
secum tulerunt inde navigantes versus Trondemiam ubi regem prefatum
invenerunt. Erant autem mercatores isti adhuc pagani sed post
predicacionem illustrissimi regis eorundem suum confessi sunt tanti doctoris
verbis dei admonicionibus se libenter obedire vovebant. ac iussu
eiusdem venerabilis pontificis rex katholicus fecit eos in nomine sancte
trinitatis baptizari et fidelium agmini aggregari. Baptizati vero
et in fide catholica instructi in presencia venerabilis antistitis christianissimo regi
de columpna lucis quam viderant et de capite quod invenerant fideliter
narraverunt. Tunc iussu regis caput allatum est quod dulcidus
pontifex sacris manibus devote suscipiens in magna diligentia
cum sanctorum reliquiis recondebat. Dum autem
Fuerunt plures virorum et testes verum huius sanctitatis interpretes
... dignantur quos antea persecutores infestissimos habuerant
nam ... de eadem insula venientes ad regem id quod preces
viderant se quoque vidisse sepius firmiter asserebat. Hortatu itaque
pontificis rex devotus ad memoratam insulam cum multitudine
fidelium navigio deveniens cum lustrassent eam invenerunt in occide-
tali plaga insule montem non modicum quem in sancte aliquibus
annis consideraverunt corruisse. Hunc locum devoti rex et episcopus
perscrutantes ibique inter saxa boni odoris ossa reperiunt. Iubente
quoque episcopo et rege annuente constructa est ibi ecclesia et consecrata
ubi signa et virtutes operatur deus per merita sanctorum suorum
usque in presentem diem. Cum vero cum sedule ossa eorum que
reperire potuerunt congregarent, invenerunt integrum corpus beate
Sunniue virginis et martiris quod inde cum magno honore translatum
et in scrinio collocatum est. Acta sunt hec anno gracie

HS A 56 - 20v

Nongentesimononagesimosexto Transacto vero multo tempore
venerabilis memorie Paulus Bergensis episcopus . annuente
diuina gratia transtulit memoratas reliquias beate Sunniue virginis
et martiris de insula Selio ad ciuitatem Bergensem
Anno domini millesimocentesimoseptuagesimo que in
cathedrali ecclesia eiusdem ciuitatis Septimo ydus septembris
honorifice collocate sunt Regnante domino nostro Jhesu
Christo cui est honor et gloria in secula seculorum amen

Hystoria de Sancta Helena, [illegible]

Felix partus Vestgotia gaude plaude multiplica
Et tue prolis gratia deuota laudum cantica // Helena
mater hodie carnis abiecto pondere celestis aulam curie
scandit de mundi carcere // Clare orta parentibus nobilitatem
generis bonis ornauit moribus cepit ab annis teneris // Post
maritale vinculum deo se totam dedicans salutis et spectaculum
exemplis signis emicans // Deus creator omnium te
possimus diligere ut nos ad celi gaudium precibus adiuuet [illegible] Helene
Salue decus patrie mater deo grata ad laudem // ps Diffusa
Vestgotie celitus donata cum rege gloria digne iam
locata esto regni sic et tui mitte aduocata [illegible] Oro
Largire nobis clementer deus intercessione beate Helene
uiuis tue veniam omnium peccatorum et ab eis precedis sole //
mus gaudiari Da eius precibus gloriose celorum sublimari per
Assunt Helene solemnia Ergo uel iubilet ecclesia beate
Postquam sponsus transiit infidelitate in hac ecclesia prodiit rosa
Remanstatt pro deo domino Stella noue gratie noue claritate
illuxit Vestgotie signis demonstrate // Postquam fides
pace fines illustrat stella mira gratie statim radiat // Diffusa

Deus creator
Dic ad ben
magnificat
[illegible]

lectio prima. LL de sancta helena in vestgocia

Postquam hyemps infidelitatis transiit ymber persecucionum abiit
et recessit flores apparuerunt in terra nostra inter quos beata helena
velud nardus odorifera prodiit fama bonorum operum redolens
et igne divini amoris fragrans. Hec velut stella splendida
et matutina in principio novelle fidei exorta est exemplis
radians signis choruscans quorum plurima per ignoranciam
suppressa ingratitudinis prolixe oblivionis sub silencio sepelivit
quia stili non fuerunt officio signata. Verum ne sacre eius actionis
exempla sub modio silencii diucius occultarentur
aliqua de vita eius inclita et obitu glorioso necnon de virtutum
prodigiis quibus divina largiente clemencia claruit humili stilo
perstringimus quatenus in laudem dei audiencium animi excitentur.
Hec de nobilibus parentibus edita ut susanna quondam in lege et
iustificacionibus domini erudita est. Cum autem annorum nubilium
attigisset plenitudinem secundum morem terre viro traditur que ut sara
uxor tobie cum timore dei sub sponsum consensit. contulerat ei deus
fecunditatem lye Rachelis decorem et venustate ut ipsa species
corporis simulachrum esset mentis. Ipsa velut hester omnium oculis
graciosa generis sui nobilitatem morum honestate decoravit. R.
Letare fidelium concio devota novum fac tripudium nam de westgota
Helene virtutum laudet mundi tota. V. Cuius per mundum clarent miracula
mundi tota. Helene virtutum laudet. lectio secunda

Tandem mortuo marito ad iterandum thalamum etas et opes
provocabant. elegit magis spiritualibus nupciis deo copulari
in quibus a luctu incipitur et ad gaudia eterna pervenitur
quam carnalibus nupciis subici que a leticia semper incipiunt
et ad finem cum luctu tendunt. Mortis soluta vinculo
maritali laboriosam vidualis arcam thelonis indutam in se
sancta representans instar anne ieiuniis et oracionibus domino serviebat

Hostium suum ut sancti Iob viatori patuit et de velleribus
ovium suarum calefactus est pauper. Insuper dilexit decorem
domus dei et zelus domus dei sic ei inerat quod magnam partem
ecclesie sancti Adelberti ubi nunc corpus eius sacrum requiescat de propriis
facultatibus fabricavit. Sane in villa que vocatur gotthene tale
vidit sompnium presagium futurorum. Videbatur ei quod ecclesia illius
loci sicud eciam ipsa existente in ea ad sanctum Adelbertum transvolaret.
Cuius sompnii divina revelacione hanc dixit esse interpretacionem
quod in gotthene moritura sed sancti Adelberti foret sepelienda sicut rei
postmodum probavit eventus. Tu autem. R. Hec est inclita R 2m
simul vite facta hester non dissimilis vultus venustate
Verbis facta similis ardens caritate vel lucens lucerna
per terre climata late. Verbis facta. Lectio Tercia
Ceterum eciam porcionis illa que est inter templum et ecclesiam
sancti Adelberti fabricatur quibusdam significationibus ad quod ministerium
illud fieret. Ita videt dabit nobis deus aliquem
sanctum cuius corpus et reliquie potuerit loco decencius collocari.
Quod de se tamquam de alio dixisse perpenditur quia in
eodem loco post passionem suam eius virginale corpus situm
est. Ex quibus manifeste demonstratur eam eciam delbora et
aldam prophecie claruisse. Hostis antiquus considerans culta
scelorum constructa phana et delubra subuerti lucos per circuitum in
quibus dudum insana infidelium multitudo sacrificiis sacrilegis
insudabat cultui divino que per eam augeri vidit
invidit. Quaobrem lucernam in domo dei tam clare
lucentem per iniquorum manus extinguere volebat. Tu autem.
3m R. Carnalis coniugii vinculo soluta a labe contagii carnis
inpolluta. Quasi monasterii iugo substituta. Usus
Constans viduas sancte vivendo sequuta. Quasi
Gloria patri et filio. Quasi monasterii. In ii° nocturno

Est stans
Et constans
Et constans

Hec est iudith vidua victrix holofernis mactando strenua
dedita supernis. Ministris ecclie que sedule fuerunt egenos quos die
pavit et vestivit. In Plane probat medium vnius mali pre-
vam vt olida scpm gessit profitere confundanda lectio quarta

Accidit igitur vt quidam nobilis filiam bte helene matrimo-
nio s' copulatam minus eque eosdem vnus frequenter verbis
et verberibus lacesset Ceteri ad de familia contumelias dnd sue
iniuste illatas moleste ferentes tetenderunt eidem domino
insidias et eum occiderunt Propinqui ergo occisi pro nichilo de perent
ulterius manus vltrices in servos illos Sed admissum crimen sancte
dei impingentes ipsam consciam et machinatricem fusi sanguinis
fuisse dixerunt Et tunc facti sunt ei hostes inexorabiles
ut tribulaciones multas et malas ab eis perpessa est Sed quia
splendidus hij quos iam perfectos estimant homines in oculis summi
opificis aliquid imperfectionis habent sicut sepe imperiti homines
vnde dum perfecte sculpta sigilla conspiciunt et iam quasi perfecta laudant
que ad huc artifex considerat et limat laudari iam audit et tamen limat
ea tamen melioratio non desinit. Ideo dns famulam suam
tunsionibus persecucionum et pressuris tribulacionum perfectam fecit
Cepit namque inde quotidianis incrementis in amorem
sui conditoris succrescere et ad gaudium et pacem celestis patrie
anhelare Tu autem R. Offert se domini viaticum perfecta
ad sepulchrum domini peregre perfecta Propinquos examini
comitens obitus dei Non cedens hominum constans redit
ad sua tecta Propinquos examini committens lectio quinta

Verum quia tuicius est viro sequenti rapte carnalis
occurrere quam viro confidenti in sua stultitia. Ut locum
daret ire misit deus in mentem suam visum quod est ei bonum
peregre et visitare loca sanctorum. laborem quoque non abhorruit
sed feminee cogitacioni masculinum animum inseruit ad videndum

sepulchrum et locum passionis domini ut quondam gloriosa constantini mater
Helena iherosolimam perit causam suam divino cuidam
examini. Pacta igitur regione illa et pluribus aliis locis ubi
sanctorum reliquie in cisterna habebantur cum in deo confidens
et nullius occasionem expavescens ad ipsa circa fines hostes qui
in malicia pertinaces et indurati captabant in animam iuste sanguini
innocenti insidiantes. Ipsa autem bonitate et pace filia innocencie
alumpna sciens quod paciencia opus perfectum habet benefaciebat hiis qui
oderunt eam et orabat pro persequentibus et calumpniantibus se.
Castissima de hoc quod persecutores sui contra eam fabricabant in eius. In
Helene de patria sancta tendenti fraudis conspirant odia frau-
dibus intenti. Sola de malicia nocet innocenti. V. Nil obsunt
anime celestia regna petenti. Sola de malicia. **Lectio sexta**

Porro cum legitime certasset placuit deo agonistam suam
consummare de carcere carnis educere et ut gloriosius eam
coronaret iniquorum gladiis vitam eius quod eatenus apud nos certum
fuit octobr. preeunte quadam enim die dum pro indulgentiis
iret ad consecrationem ecclesie de Gotene. quidam de adversariis
suis stimulati in eam insilierent et duas impressiones in eam
vulneribus saciato ense velut ovem innocentem spiritum
supra petente ipsam dimiserunt occisam. Occubuit autem
kalendas augusti de bello migravit ad pacem. Que exstirpat
omnem fetorem confracto autem alabastro sacro corporis sui
vis unguenti fragravit. Nam post mortem eius in multis
pluribus miraculis divina potencia non destitit pro eius
merita. Siquidem die passionis sue post solis occasum vertente
quodam ceco per viam dum appropinquaret loco passionis eius
ipse qui dudum oculis eius vidit lumen quasi candele ar-
dentem in frutice. Cumque ad insinuacionem ceci diligencius
investigaret unde fulgor ille procederet invenit in

HS A 56 - 23r

Divino digitus beate helene abscisum cum anulo quo portauit
de terra sancta Tandem prefatus cecus tangens cum indice sua
sanguine eius respersum ad oculos suos mox illum recepit visum
Facta feliciter hora pronus gaudet ethiale celi digna temporis
suffragat odor dulcis ex unguenti domo Clarent prodigia
sua per fines regionis suffragatur Alia pro suffragia In iii nocturno
Hec est anna sobria nec samuelis parentibus filia sara
raguelis thobie Abigail sapiens in ea dixit dauid
sapiens que fuit duplex lege dei studio fuit ut
susanna mente fidelis samuelis anna **Lectio septima**
Alterum cum tufferentur corpus eius pausandi gratia in via
ad horam substitissent statim ibi nouus fons ebulliit qui
usque in hodiernum diem vocatur fons beate helene Ipsius
corpus sacrum allatum Sed dum super magnam petram reperta
in cimiterio locatum fuisset eadem petra in duas partes
scissa est et illa pars super quam sanguis eius stillauerat
de vulneribus fluens erigebatur Alia vero super qua non stilla-
uerat sanguis in terra iacebat Quod diuinitus ad honorem virginis
factum fuisse perpenditur ne vel sanguis eius humanis pedibus
calcaretur In hoc diuina potentia insinuare voluit quam magna
fuit fides mulieris huius in vita sua Quod siquidem montes
fides valet fieri ut dominus testatur in ewangelio dicens
Si habueritis fidem ut granum sinapis dicetis monti huic
transi hinc et transibit Idem lapis ita erectus stetit ibi multis
annis et multa ibidem fiebant miracula quam diu locus ille
in reuerentia habebatur Tu autem domine R Olim dum pungitur
dulcor eliquatur vua calce tunditur ut vinum fundatur palea
conteritur ut granum legatur Et helena dum patitur anime
celum reseratur ut granum legatur **Lectio Octaua**

HS A 56 - 23v

Quidam a natiuitate mutus cum ad sepulchrum viri dei in oracione
et lacrimis aliquamdiu perstitisset Datum est ei diuinitus expedi-
te loquendi officium et vetus silencium absoluit nouum verbum
Preterea quidam surdus tante surditatis erat quod nil audiuit
percipere nisi quod sibi eius auribus addbus inclamauit Inuocata
ab eo viri dei clamosis vocibus aures patuerunt et auditum
surdis auribus restaurauit Ceterum quidam leprosus ad sepulchrum
viri allatus cum in lacrimis diucius perseuerasset meritis eius
integre mundatus est Quidam eciam clausus inuocata ope viri
extensis neruis curuis tibiis confortatis pedibus surgere
et gaudens ad propria repedauit Ps ad Rex
8m ps In celi rosario posui rubens rosa meruit virus mir glosa
Cuius intercessio qua sit virtuosa v Hoc patet indicio
quod curat membra leprosa Cuius intercessio Lectio Nona
Ad diuine eciam laudis accedit preconium quod quidam
latrones ecclesie beate Helene dum ab hostibus capti
gladiis cederentur implorata ope martiris vulnerari non
potuit sed solis vestibus lesis quedam vestigia ictuum
instar quasi fili coccinei in cute apparuerunt ac si illorum ensium
acies penitus essent retuse Tunc idem hostes videntes
se nichil cedendo proficere diuertentes ab eo quendam alium
more eius obuium cum eisdem gladiis occiderunt Tendentes
tercie igitur ad predictum latronem tali terrore perculsi sunt quod prope
tez in eadem domo esse videre non potuerunt In quo
antiquum miraculum prophetae Helisei prophetice quondam in Syriis
factum diuinitus renouatum est Sed quia deus sanctorum
suorum signis tam euidentibus mirificari dignatus est
procurante felicis recordacionis domino Stephano archiepiscopo
Upsalensi dominus alexander papa tercius ipsum sanctorum
cathologo censuit ascribendum Omnia miracula que usque in
in presentem diem per eius merita facta sunt ad presens

HS A 56 - 24r

enarrare non possumus Hec que huic annotata sunt ad astruendam
sanctitatem eius et edificacionem fidelium ad laudem dei et gloriam
eius qui facit mirabilia magna solus Cui sit honor et imperium
in secula seculorum Amen In ii ve Audi clemens Sua nostri xpi
preces tue gentis gaudens mel agmina curie gaudente Chro
mel discrimina vite dux patris V Cure fueras solita gemitu
Venacl dolente Chro mel Bkd pnd Chro mel Ad laudes Ad laud
Ad nonam peruenit nimis accedit quod vir vibrans gladium
Aferit et non ledit An Mira lux emicuit celitus in
Dimno ostendens quo iacuit digitus in hymno An Tecus
tangens digitum nimis abscisum mox quod eius meritum est
adeptus visum An Miram fidem habuit in omnium principis
quod probat et dimit excecatus lapis An Claudus offensum habuit
et surdis auditum ceci lumen obtinuit devote petitum Ps
Adest triumphus nobilis dies redit leticie qua martir Hymnus
mirabilis ascendit thronum glorie Thesaurizant alii de
thesauros in celestibus Dum opes suas pauperibus dispersit
Dans pauperibus Germinas orans operans carnem domat
et afficit celestia desiderans cum deo mente conficit Signa fecit
insignia surdis auditum habuit mundans lepre contagia ceci
visum restituit, Deus Creator omnium V Audi filia Ad Bn
Urbs dna digne sublimata audi preces omnium tibi
decantata tua prece peccata dilue peccata Duc ad celi
limina nos desiderata Vindicta Tale flos beatorie
patet lucina in via iusticie devios eruta de valle
miserie nos Duc ad superna ubi tecum in requie
vivamus eterna Magnificat anima mea dominum

De sancta Barbara [ ] Confitebor

De sancta Barbara. Epistola. Confitebor

Optavi et datus est michi sensus, et invocavi et venit in me spiritus sapientie, et preposui illam regnis et sedibus, et divitias nichil esse duxi in comparatione illius. Ps. Quare [?] ad septem [?]. Super salutem et speciem dilexi eam, et proposui pro luce habere illam, quoniam inextinguibile est lumen illius. Ps. Ad nonam [?]. Quam sine fictione didici et sine invidia communico, et honestatem illius non abscondo. Collecta.

Intercessio nos quesumus domine beate barbare virginis et martiris tue gloriose ab omnibus adversitatibus et malis infamiis hominum semper nos protegat, ut per eius interventum sacratissimum corporis et sanguinis domini nostri Ihesu Christi sacramentum ante vite nostre exitum digne percipere valeamus. Qui vivis.

Tempore maximiani imperatoris erat quidam satrapa nomine dioscorus dives valde, paganus vero existens et colens ydola. Hic habuit filiam unicam nomine barbaram. Effectus autem pater eius turrim sublimem [?] reclusit eam, ita ut non videretur ab hominibus propter eminentem pulchritudinem eius. Accesserunt [?] sunt vero quidam de optimatibus patri eius de ea ut uxorem eam acciperet. Ipse vero accedens in turrim melliflue suadebat ei dicens: Filia mea, quidam de potestatibus commemorati sunt de te ut accipiant te in coniugio. Dic ergo quid velis de hoc. Ipsa vero intuita eum cum ira dixit: Ne cogas me hoc agere pater. At ipse vero recessit ab ea et videns permanebat in eo quod faciebat lavatorium [?].

Instituit enim multitudinem artificum quatenus hoc actu perficeretur et instituens quomodo deberet fieri, et abiens singulis preparans intercedens profectus est in regionem longinquam, faciens ibidem tempus non modicum. Videns vero famula dei barbara vidit opus quod factum est, vidit contra septentrionalem duas solummodo fenestras super astantes, et dixit artificibus: Quare tantum duas fenestras instituistis? Dicunt ei: Pater tuus sic instituit nobis. Dicit eis barbara: Perficite et instituite michi et aliam unam fenestram. Dicunt ei: Timemus domina patrem tuum, ne forte indignetur pater tuus adversum nos et non possimus portare eum. Dicit eis famula dei barbara: Quare [?] dico vobis

facite ego de hoc acsessere faciam Cum ipse veo acsensum ut alia
fenestram faceret sicut constituit eos Tu ad dnm Misere
Perambulans vero inpulsosa et immaculata Barbara et in
natatorium abiens contra oriente insculpsit in marmoribus
digito suo ipsius crucis figuram usque in hodiernum diem ad
spiritum inveniatur permanentem Ingressa vero in eandem absidem
in qua ingrediebatur sanctificata aqua effecta est ... pedes ablaco
tu quod omnes sanantes et salutem eius mensura accipiunt ...
hoc enim lavacrum sta eius vitam suscepit sanctum baptisma
Hoc lavacrum assimilabatur fons syloe in quo qui a nativitate
cecus fuerat lavatis visum recepit Hoc lavacrum simulabatur
probatica piscina in qua paraliticus verbo curatus est hoc est nata
torium fons incorruptibil. Hoc est natatorium quod curat omnem
langorem et omnem infirmitatem Hoc est natatorium aque vive quod
samaritana petiit de sanctissimo natatorio Tu ad v m
Pertransiens vero aqua sancta Barbara et ascendens in turrim
vidit simulachra que colebat pater eius et suspirans spiritu sancto
multiplicare suum nobilem desertum inquinamentum ...
intactum benignum acutissimum visionum certum diligentem
cuncta secundum suum inspectum Est enim vapor dei virtutis et
affluentia dei omnipotentis vnde sinceritate Hec igitur fortis
martir est fide exornata vicit diabolum Hec videns simu
lachra inspuit in faciem eorum dicens Similes vestri fiant
qui vos faciunt et omnes qui confidunt in vobis Et ascendens
in turrim crucem ibidem sculptura diu mansit Finito autem opere
atque perfecto reversus est pater eius de peregrinacione et
contemplatus tres fenestras dixit artificibus Quare tres
fenestras instituistis Dicunt ei artifices filia tua sic

HS A 56 - 25v

De s(an)c(t)a Barbara legenda

nabis precepit Ipse convocans filiam suam dicit ei Ex filia tibi
impetrasti tres fenestras institui Ipsa vero dicit ei Etiam
Etenim bene feci Nam tres fenestre illuminant hominem venientem
Et vero nunc tenebrescit et assumens eam pater eius duxit
in natatorium et dicit ei Quomodo illuminant tres de duabus
Sancta barbara dixit Hec est pater et filius et spiritus sanctus
Tunc repletus est furore pater eius et tulit spatam ut
occideret eam Orabat vero beata barbara et scissa est petra
et suscepit eam integram et eiecit eam supra montem Erant
1a Erant duo pastores pascentes oves in eodem loco qui
et viderunt eam fugientem Accedens vero pater eius ad eos
interrogant illos de ea et quidam unus volens salvare eam cum
iuramento negat quod non vidisset eam Alius vero digito
demonstrat eam Et maledixit ei beata barbara et statim
facte sunt eius oves locuste Quod et permanet in corporibus
eius sepulchro usque in hodiernum diem Et vero pater eius
eam deprehendens flagellavit et tenens comam eius [illegible] capite traxit
de monte et duxit eam in cellulam [illegible] et muniunt
clave instituuntque custodias catherinas ut non exiret [illegible]
custodes Custodivit usque dum abiens iudicavit presidi et tradit
eam ad torquendum Admirans vero preses iussit pre[illegible] eam Ingressus
vero pater eius una cum geronte comitatense ericit eam de cella
eius et tradidit eam presidi Admirans eam propter decoris puloritudinem
ut aliquibus tormentis eam afficeret Tunc preses sedens pro tribunali
et videns pulchritudinem eius dicit ei Quid vis aut parce tibi ipsi
et sacrifica diis aut acrioribus tormentis tradenda es diu ac
2a Respondit beata virgo barbara et dicit Ego habeo sacrificare

HS A 56 - 26r

Domine meus ihesu christe qui fecit celum et terram mare et omnia que
in eis sunt Demones enim tu ut dicit propheta Os habent et non
loquuntur oculos habent et non videbunt aures habent et non audient nares
habent et non odorabunt manus habent et non palpabunt pedes habent et non ambu-
labunt non enim est spiritus in ore ipsorum Similes illis igitur fiant qui
faciunt ea et omnes qui confidunt in eis Tunc preses repletus furore
iussit expoliari eam et carnes eius nervis taurinis discerpi
et ab ominis testibus defricari Cumque illate sunt ei plage ita ut
omne corpus eius inquinaretur sanguinibus et iussit ut clauderetur
in carcerem qualiter tractaret de ea qua pena consumeret eam
Media vero nocte circumfulsit eam lux de celo in qua apparuit ei
salvator dicens Confide atque conforte Barbara quod coprosum
memoriale fit in celo et in terra super tua passione Non ergo
metueas minas tyranni Ego sum tecum et ego eruam te ab
omnibus plagis que inferuntur tibi Et statim plage omnes nusquam
apparuerunt in ea Et hoc dicens dominus signavit eam et
ascendit in celos Gaudebat et exultabat martir christi
barbara super exhortacione domini Amen et Lectio septima

Mane autem facto iussit eam preses afferri et videns que
illata sunt ei tormenta quia nusquam comparuerunt dicit
ei Ecce quod compiati sunt tibi dii et diligunt te barbara
quia plagas tuas sanaverunt Videns autem martir christi
barbara dicit presidi Similes tui sunt dii tui surdi et ceci
et sine intellectu et immobiles et quomodo habebant plagas meas
curare sine remedio cum ipsi sibi non sint prodesse Me autem
qui curavit est ihesus christus filius dei vivi quem tu non
vides eo quod cor tuum est induratum a diabolo Tunc repletus
preses et fremens ut leo iussit carpere latera eius et lampades

ardentes applicari ei et malleo super caput eius cedi. Ipsa vero
intuita in celum dixit Tu nosti cogitacionem cordis mei
xpe quod amoris tui accensione plena sum. Ne ergo me
derelinquas, pro te vero has plagas sustinui. Tunc iussit
impius preses gladio abscidi mamillas eius. Amputatis
vero mamillis eius mater [?] barbara aspiciens in celum
dicebat Ne proicias me a facie tua domine et spiritum
sanctum tuum ne auferas a me. Tu autem. R. octava
Cum autem et hanc plagam sustinuisset iussit impius preses
nudam illam omnem circuire regionem et plagis [?] infestibus
flagellari eam. At vero christi martir barbara intuita celum
dixit Domine deus qui operis celum nubibus protector et
adiutor meus esto et tege denudatum corpus meum ut non intueatur
ab oculis virorum impiorum. Et hec ea dicente venit sedens
dominus super cherubin et mittens angelum suum cooperuit eam
stola candida. Igitur milites circumduxerunt eam in predium
quod vocatur delasium in loco sibi ad impiissimum presidem
Accepit ergo preses pro gladium eam [?] Tunc furore repletus
pater eius surrexit [?] eam a preside et perduxit eam in monte
At vero martir christi gaudens super hoc festinabat ut perfectionis [?]
victorie bravium acciperet. Et ducta adorabat martirum
coronam dicens Domine ihesu christe qui celos ascendisti et
terram fundasti qui abyssos conclusisti et mari metam posuisti
qui precepisti nubi ferre [?] nubes pluviam super bonos et malos
qui super mare ambulasti et pedes non fedasti quem metuunt [?]
tremescunt venti omnia enim obediunt tibi. Presta michi domine
peticionem hanc et da famule tue graciam ut si quis memoraverit
nominis tui et nominis famule tue ducendi martirii mei ne
memineris peccatorum eorum in die iudicii sed propicius peccatis
eorum. Tu enim nosti domine quia caro sumus. Tu autem

+ Hic incepisti [?]

HS A 56 - 27r

Et dicente ea amen effacta est vox ad eam dicens
Veni pulcherrima mea ad letissima gaudia & perfruere in
enarrabilibus patris mei qui est in celis Que quanto michi postu
lasti donatum est tibi a me Et hec dicens vir & venit ad
locum supradictum & ibi finitum est passionum eius martirium a suo
patre Barbara decollata est Et completum est martirium eius in
bona confessione cum iuliana in eodem loco // Descendente vero
patre eius a monte ignis cecidit de celo & combussit eum ut nec
pulvis inveniretur Consummata est autem mater Barbara cum sancta
Iuliana quarto die mensis Decembris Valentinus vero
vir quidam mirabilis petivit condenda corpora sanctarum virginum
& reposuit in loco solis in habitaculum modicum In quo &
senatores plurime celebrant in gloriam ... dei Martiri
zata est autem sanctissima & mater Barbara Imperante maximi
ano augusto & preside marciano apud nos vero regnante
Domino deo atque salvatore nostro ihesu christo in secula seculorum Amen

In festo concepcionis beatissime virginis Marie — concepcio

Expedit fidelium devocioni beate virginis Marie in templum
dei concepcionem non minus quam ipsius nativitatem digna veneracione
celebrare speciali festum tempore et gaudere Est namque concepcio beate Marie
actus inicialis gloriosus & beneficus pro eius nativitate Quare
non minus festivari debet quam ipsa eius nativitas perfecte
hiis tribus racionibus Primo quod virginis beate nativitas sancta
extitit non minus fuit sancta fuit eius concepcio ex eadem virgo que
in mundum sancta est nata est postea non minus quam prius ut magis
sancta in utero concepta In ante dominum loco secundo
Secundo quod virginis nativitas fuit ad salutem omnium spirans
non minus eius concepcio cum ipsa in hoc templo materiali
suum sanctissimum templum aptavit preparavit & significavit ut esset
dignum habitaculum filii dei in quo incarnari voluit

HS A 56 - 27v

Tercio si virginis marie natiuitas fuit graciosa non minus eius presentacio gaudiosa cum gracie menti et dignitate ac diuini muneris benedicta ita virgo ex illa eius in templum presentacione et subsequenti inibi habitacione atque conuersacione sequuta est totum nobis cessit in magnam salutem nostram beneficium. Patet ex hiis quod similis sit festiuanda non vtique sed tam natiuitate quam presentacione ad deum

Congruit eciam aliqua de parentibus virginis gloriosissime inducere. Vnde legitur in antiqua legenda quod felices illi parentes virginis benedicte Joachim et anna ambo iusti et sancti sine reprehensione in omnibus mandatis domini incedentes viginti annis in matrimonio cohabitantes prolem non habuerunt et rogauerunt in deuote suis oracionibus altissimum quatenus dignaretur eis fecunditatem concedere et prolem dare. Vouerunt itaque deo si eis sobolem graciose eam eius seruicio diuino mancipare vellent. Venit tandem angelus a deo missus repromissionem consolans indicat eorum preces exauditas esse felicem prolem scilicet filiam promisit et addidit eius nomen et quam digna sancta et graciosa esset futura intimat. Dicebat quod mater ipsa futura esset filij dei fieri debebat.

Felices igitur illi coniuges huiusmodi diuina promissione percepta et similiter in bona spe expectabant adimplecionem. Itaque anna decursis nouem mensibus huiusmodi promissam filiam felicem mariam que in vtero eius sanctificata est peperit et vt angelus iusserat maria vocatur. Quam anna cum omni studio educat vsque ad tempus ablactacionis. Completo igitur prius termino ablactacionis tempore sed parentes benedictam filiam ambo in templum presentauerunt cum oblacionibus. Audi quod accidit eadem vice antequam ascenderet in templum. Erant ad templum quindecim gradus ascensionis in honorem vnius virginis constructi volens se et sua sacrificia preparare ad ascensum. Quod accidit medio tempore virgo benedicta cunctos illos gradus sine adiutorio alicuius ascendit ita expedite et velociter ac si iam perfecte etatis esset non respiciens

Tunc ut ait magister in scolastica hystoria parentes virginis
sacrificio suo facto secundum morem legis voto suo iam perfecto
filiam suam presentatam inter septa templi cum aliis virginibus
ibidem in dei servicio educandam dimiserunt et ipsi postquam parentes
Quo ~~parentes~~ in domum suam reversi sunt. Post quos parentes
virgo benedicta nunquam mala parvule flevit. Cum igitur ecclesia
principaliter celebrat festum purificationis Marie quo die eadem
virgo Maria infantulum filium suum Jhesum presentavit in templum
ut sisteret idest offerret eum domino. Cur ergo non ecclesia similiter
celebraret eciam diem illum hodiernum quo ipsa non solum
a parentibus suis est presentata sed eciam ipsa semetipsam presentat
in templum ut sisteret se domino. In ut *l' Sexta*
Quas convenientias attendens summus pontifex sanctissimus
dominus Paulus secundus suorum ad instanciam principum
Turingie hanc festivitatem in eorum terris celebrandam
maturius admisit concessit approbavit et confirmavit ac eciam
indulgenciis specialibus dotavit. Quod eciam attendentes
reverendissimi in Christo patres domini archiepiscopi Maguntinensis
Treverensis et deinde Coloniensis eandem festivitatem in suis
dyocesibus placuit celebrandam instituerunt. Porro benedicta
virgo in templo quasi in aptiori et convenienciori loco est adducta
ut inde se magis magistris disponeret aptaret et dignificaret
ad id quod erat futura debuit enim fieri et suo tempore esse
dignissimum templum filii dei in quo voluit incarnari. Ideo
digne in templum presentatur intus tractata et conservata ubi
poterat in lege domini et in divinis scripturis plenius erudiri. De-
cebat enim virginem sanctam quem quondam cum deo pacto *l' vii^a*
dedicata et filius segregata esse ab aliis hominibus et a
mundo et deo ~~dicata~~ soli deo. Erat enim Maria in

dedicatam

admiracionem omnium quasi trium annorum esset tam maturo
gressu ambulabat ita perfecte loquebatur et dei laudibus insistebat
ut non infantula putaretur sed quasi adulta esset ita in oracionibus
persistebat. Et splendebat eius facies ut vix posset quis in eius
faciem aspicere intendendo. Legitur eciam quod dum ipsa horis competentibus
operi manuum insisteret sicut cetere virgines omnia que antique
mulieres vix facere poterant ista in tenera etate explebat. Ecce
carissimi in hiis diebus exorta est gracia quam per nos transivisse nata. Tu autem

Lectio octava De hac virginis in templo conversacione dicit beatus Jeronimus
in epistola quadam ad Cromacium et Heliodorum. Beata inquit virgo
hanc regulam sibi statuit ut a mane usque ad terciam oracionibus
insisteret. A tercia usque ad nonam operi manuum vacabat et
notandum textrino verissime ad templi ornatum subtilius componendo.
A nona ab oracione non recedebat quousque angelus sibi apparens
escam ei daret ita ut in vigiliis inveniretur prima prior
in sapiencia legis dei erudicior in virtute humilitate humilior in can-
ticis davidicis elegancior in caritate gracior in dei puritate
purior in omni actione et in omni virtute perfectior. Erat enim
constans et immobilis. Hanc irascentem nemo vidit vel audivit
umquam. Omnis sermo eius ita erat gracia plenus ut cognosceretur in
lingua eius deus. Cotidie autem escam quam de manu angeli
acceperat ipsa tamen reficiebatur et escam quam a pontificibus templi
recipiebat pauperibus dividebat. Tu autem. Lectio nona

Presentemus iam hodiernum festum presentacionis confirmare.
Legimus in veteri testamento quod david adducens
archam dei de domo obededon ad civitatem suam hoc fecit cum
magna sollempnitate cum domus ipsius ad hoc congregata et erat ibi
magna iubilacio et sollempnis sacrificiorum oblacio. Sed quare tanta
sollempnitas fiebat quod illa lignea archa in domum david
portabatur quia fuit figura huius puta virginis quando venerabilis

HS A 56 - 29r

est in ecclesia celebrandum et solempnizandum in die [illegible]
in templum, vetus enim comparatione est veritas quam figura, lux quam
umbra, nec non David rex coram archa iubilans cum tota solempnitate
ad archam, que utique lignea erat licet auro circumtecta, si non
in sponso complecto signatur honorasset. Attendens veram vivam
archam designatam et figuratam. Ipse illam sub typo testamenti
sicut enim lignea archa condita in se continebat tabulas veteris
testamenti, ita viva archa virginalis ad hoc est fabricata et in templum
portata ut idonea fieret continens duas tabulas novi testa-
menti, hoc est corpus et animam domini nostri Jhesu Christi. Decantemus
cum devote invocantes chorum et angelorum dominam. Advo-
cata nostra potentissima et sidus nostrum in dicam gratie nobis
sinus tuus plaga divina et mentes nostras illumina corda
nostra in bonis tepida. Fac ut fiant in deo splendida nostro
timendo in dicam te hodie computamus quod nobis largiaris bona et
audias indignatorum fiant a nobis ut te intuendo
hic in parti eius graciam et post hanc sterilem vitam felicitatem
eternam nobis prestare digneris. Qui cum deo [illegible]

sexto kanuto. De sancto kanuto rege et martire. Oracio.
Deus qui beatum kanutum regem a subditis sibi et in ma-
nu plebibus iuste peremptum glorioso martirio sanctifi-
casti ut ipsius apud te sentiamus intercessionem qui eadem
gloria tua gloriose consumant victoria. Per dominum. Lectio prima

Regnante illustrissimo rege Danorum Swenone extitit
erat filius eius valde famosus qui ipse rex nobilis
erga [illegible] dei devotus corporis ad dei cultum et iustitiam
attendebat et viribus consequabatur. Insuper exteras gentes
potentia subiugabat. Qui cum viginti annis vixisset morte
debito soluto roskildis in ecclesia maiori est sepultus

Anno domini m lxxiiii Reliquit autem post se inclitam sobolem
filiorum quorum quinque regnum adepti sunt denique. Quorum
primus haraldus triennio regnavit qui anno regni sui sexto Dalbij
post mortem locum quietis accepit. Tu autem domine. lectio secunda
Haraldo successit gloriosus Kanutus de quo nobis iam sermo
adest quem dominus felix papa canonizat nomen eius amplificando
sanctum appellatur. Hic acutus ingenio fuit specie decorus annis et
animo strenuus mentisque industria oris facundia pollebat. ad missas
personas discrete gerebat materia. Divinum cultum ampliabat. Carnem
propriam ieiuniis affligebat. Nam solemnis ac privatis ieiuniorum
diebus ieiunijs in sextis ferijs pane solummodo cum sale et aqua come/
debat cum aliis fratribus regalibus uti credebat quod cum ipso ponebat.
3a Considerans autem se regem factum propter hoc ut iniusta tolleret
incepit pravas regni consuetudines de finibus extirpare. Et
ut filius contra ignominiam strenuus exercitum haberet edixit ut
classis pararetur pro anglia subiuganda que a dominio Danorum dominio
recesserat et tunc erat per externos occupata. Cumque naves
parate ac supervenit tempus autumpnale populus supplica/
bat regi ut propter culturam agrorum et occupationem domesticam
suspenderet expeditionem usque ad tempus ~~autumpnale~~ vernale. Quod
quarta Omnibus at ad propria dimissis recepit. Et rex dimittebat in
edicta propone ob comminacione vindicte ut decimas
populus eccliis solveret et venia pro excessibus indicta sunt. plurima
etiam alia que sibi digna statuenda videbantur. Sed populus vesanus
viciis et iniuriis assuetus contra regem propter salubria edicta
odium concepit ac de destruccione regni regnum per occisionem rebellia
tractare cepit inventum. Primus per olavum fratrem regis et quosdam
alios prelatos qui olauo adherebant. Tu autem. lectio quinta
Venit autem eo tempore rex ultra limfiordh in vendelam
ut ibi inpleta modum ad tempus cum sua curia residerat.
Cuius adventum cum audissent incole ceperunt tam nobiles

contra principem et eum publice coniurat ut aut eum perimeret aut
saltem de finibus suis extruderet. Cessit ergo princeps tam perverso
furenti audiens ergo populus eum fuisse fugisse accepta maiori
audacia cepit contra diripere bona et eius familiares quos
invenire poterat trucidarent. Nec ergo contenti ceperunt eum fugientem
Est autem locus celeberrimus in medio consequi fortiter. Lectio sexta
Jucie qui seu ob sui eminentiam sive ob antiquorum
frequentiam vel ob ydoli quod ibidem nominatur quod wig dice-
batur Wiburgis velut wiggi exercituum aut belli
seu mons sanctificationis lingua danica nuncupatur. Ubi
pro causis terminandis sive pro legum veritate aut firmitate
discucienda populus ex more de omnibus partibus Jucie
congregatur. Hunc locum nobilis princeps adiit ut et ibi
refugium inveniret. Sed dum illic etiam insidias paratas
videret versus Fioniam perrexit. Cumque Fioniam intrasset
cepit et ille populus dyabolico spiritu inflammatus mortem pii
principis conspirare. Adiit autem locum qui Odensis dicitur
divine disposicioni se committens. Tu autem. Lectio septima
Confluit igitur malignus populus ac de die in diem
augmentatur. Aderat inter eos quidam versutissimus
proditor dictus Ipperus qui eum adiit sub specie pacis
faciende inter ipsum et populum. Suscipitur dulciter et mensa
regis honoratur. Sed cum dolo propositum cognovisset rediit
ad populum. Omnia verba dolose protulit atque in necem pii principis
eorum animos malignus proditor concitant. Tu autem. Lectio octava
Rex autem cum aliquibus sibi fidelibus ad ecclesiam sancti
Albani pro vesperis audiendis accessit. Quod dum
populus comperisset subito eum insequi cepit. Alii quidem valvas
basilice infringerent. Aliique ruinam admovere tempta-
bant. Intra autem devotissimus pro confessione et divini

HS A 56 - 30v

corporis communione se muniunt. Cum obstinatus populus ipsum et socios eius iaculis et saxis per fenestras et alias aperturas unanimiter infestaret, rex primus se et suos precibus Domino commendat. Tu autem Domine. Nona

Unum autem oraret unus per fenestram immissa lancea latus eius transfixit. Ex quo martirium complevit et quosdam alios fideles propugnatores Domini sui infirmus propter meruit quos sibi coniunctos in celis credimus sicut sibi fideliter astiterant in terris. Multis autem signis Dominus martirem gloriosum magnificavit post mortem, peremptores vero eius plagis et morte horrenda perimuntur, de quibus longum est per singula enarrare. Tu autem.

In festo sancti Ansgarii episcopi et confessoris

Deus qui populo tuo eterne salutis beatum Ansgarium ministrum tribuisti, presta quesumus ut quem doctorem vite habuimus in terris intercessorem semper habere mereamur in celis. Per.

Ansgarius adhuc puer cum mater defuncta fuisset applicatus ad scolas et incepta etate suam ludis et iocis diligit intendere. Videt in sompnis matrem suam inter multas mulieres dealbatas via lucidissima incedentes, ad quas cum vellet velle de via lutosa in qua ipse se esse putabat. Una principalis que indubie mater dei esse credebat dixit videbatur [illegible] si in nostro consortio esse desideras vite pristine vanitatem morum [illegible] sectari debebis. Ex qua visione compunctus apud Corbeyam Gallie monachus tonsuratur et in omni studio spiritus agebatur in omnibus que [illegible] postea in adolescentia tepescit. Iterum audita morte excellentissimi principis Karoli magni quem antea videt in magna [illegible] potentia gloriosum cepit [illegible] et reversus ad se [illegible]

HS A 56 - 31r

et amonicionis verba que audiret ad memoriam revocare
Unde cum tempore dominica post posita in qua festum pentecostes
visus est sibi quasi subito mori et per iohannem baptistam
et petrum apostolum quasi per ineffabile lumen ad presenciam
dei duci ubi nemini quod vidit sed vocem audivit dicentem
sibi vade et martirio coronatus ad me redieris. [illegible] ad [illegible]
Post hoc fundata in saxonia nova corbeya per ludowicum 2a
pium filium karoli magni cum aliis fratribus est ductus ubi
primus magister scole factus primus eciam extitit predicator. Contigit
interea quod rex dacie haraldus nomine expulsus de regno
suo supplex adivit imperatorem suum deprecatus ut eius auxilio
regnum recuperare posset. Quem imperator data occasione ma-
guncie baptizatum de sacro fonte levavit. Anno domini octin-
gentesimo vicesimo quinto. Et ut eum sibi beneficiis magis
associaret dedit ei aliquas terras ultra albiam ad quas in
necessitate posset habere recursum associavit illi beatum ansgarium
cum fratre auberto ad confortandum illum in fide. Cum quo eo de
maguncia usque ad coloniam satis penuriose tenderent optinu-
erunt ibi ab episcopo Hadebaldo unam optimam navim in qua
erant due mansiuncule satis optime parate quod considerans rex
elegit cum eis in eadem navi manere ut ipse una et illi
alteram mansiunculam poterentur ex quo venit magna familia-
ritas inter eos. Egressi autem de navibus per dorstadium ad
fines dacie pervenerunt ubi coadunatis scolam pueros ipsos
informare cepit quibus mediantibus fides ad alios pervenit
et inde ultra albiam et cum dicto rege convertentes plures ex paga-
nis converterunt ad fidem. Biennio illic completo frater autbertus
infirmari cepit propter quod illic corbeyam redeuntibus autbertus
moritur die pasche sicut ei a domino fuerat revelatum. Dum 3m
Contigit interim legatos sueorum ad imperatorem venire qui

HS A 56 - 31v

qui inter alia ei innotuerunt multos esse in gente sua christiane
religionis fautores regem quoque suum esse christianis benivole inclina
tum propter quod clementer imperator Hludowicus imperium consilio sui principis et
abbate Corbeye misit cum eis iterum Ansgarium sub Witmaro
sibi socio deputato. Porro cum Haraldo fuit dispositum devote
Gislemarum virum vita et virtute probatum. Profecti igitur in medio itinere
11 spoliantur. Tum illicita navi fugientes ad terram pedestri consilio vitam
salvant tandem per vias difficiles pervenientes ad Birkam sunt a
rege Biorn benigne suscepti. Anno domini circiter octingentesimo
tricesimo qui cognita eorum legatione dedit eis licenciam ibi
manendi et ewangelium predicandi. Quibus audientibus ubique
unde plurimi crediderunt in christum inter quos erat prefectus civitatis sive
vici prefectus loci et consiliarius regis qui sacrum baptisma suscepit et
in fundo suo ecclesiam ex ipso fabricavit. Hec ut dicit l' vita
Peracto ibi anno reversi sunt cum litteris regis ad imperatorem
narrantes quod in partibus illis esset hostium fidei ianua patefacta.
De quo letificatus admodum imperator post ad deliberacionem
suorum quod opus tanto sit prefecit karissimum preceptorem suum ob hoc
ecclesiam Hamborgensem a Coloniensi provincia exemisse ut generalem
aquilonarium metropolis haberetur. Morte igitur ut bonus filius patris
prius preceptum implens Hamborgensem sedem archiepiscopalem esse
constituit ac mortuo Heridago Ansgarium ibidem primum archiepiscopum
prefecit omnibus Nordalbingie. Mittitur ad Gregorium papam pontificem
et eum confundit inferiorem archiepiscopum Hamborgensem aquilonarium partium
legati creatur. Videns autem Ansgarius se coadiutoribus opus esse
constituit quendam nomine Gautbertum in episcopum et in consortio Symonem
vocat qui vice sua legatus in Sueciam intrat quo perveniens a
a rege Biorn humane suscipitur. Factum quoque est gaudium illic de
gentibus christianis licet paucis. Hec ut dicit missum l' cronica
Crescente autem in utroque regno fide est factum ut invidente dyabolo
salubribus incrementis quod properate ad Hamborgh et impetus

venerunt et totam civitatem cede et incendio devastaverunt. Episcopo
quasi nudo vix evadente cum suis. Similiter et in Birka pars
quedam populi que erat ex parte adversa domum Simonis episcopi ~~irruentes~~
invadentes nepotem eius Nitardum presbiterum gladio perimentes ipsum
vero aliosque ligatos de suis finibus turpiter expulerunt direptis omnibus
que habebant. Quo facto caruit locus ille sacerdotali presentia septem
annis. Unde beatus Ansgarius dolens valde misit illic quendam
anachoritam nomine Ardgarium presbiterum quem prefatus Herigarius affectuose
recolligens cuncta ei humanitatis beneficia exhibebat. Erat
enim vir iste dei cultor qui in absencia sacerdotis fuerat adeo
miraculis illustratus. Quadam enim vice paganis diis suis
applaudentibus in campo tunc ymbribus a deo subito impetravit
ut socii maleficii madefacti cogerentur abire ipse vero solus cum
puero suo siccus sub divino permansit insultando paganis.
Alia vice dolens tybiam valde conviciatus monitus est a paganis
pro sanitate sua deos invocaret quod blasphemiam dei non ferens
fecit se portari ad ecclesiam Panorum ubi deum ihesum cristum cunctis
audientibus confitens rogabat et statim expanditus sanus recessit.
Accidit etiam absente rege et populo ut quidam rex Sueonum nomine
Anundus olim expulsus de regno veniret ad Birkam cum
Danorum vallatus exercitu. Dampnum timebat et multiplex civitatum
quod timentes cives deorum suorum presidia magnis clamoribus
invocabant. Quorum errorem eciam libera voce arguebat
dicens Maledicta sint inquit sacrificia vestra cum diis vestris
venite mecum deum ihesum cristum et senescite eius auxilium efficaciter
in hac hora placare omnibus precibus instante necessitate quo facto
mox hostes divinitus perterriti recesserunt ab obsidione solita.
Item vero eorum consumato huius vite cursu. Recedunt in septem
et propter dubia ecclesie fomenta in domino feliciter
obdormivit presbiter cum obiit et altera religiosissima mulier
nomine Fridebrugge predictus anachorita relicta Birka in

Hethmum est successus Sed hec eciam contigit quod serenissimus lu-
dowicus rex humanis excedit quo mortuo cum de divisione
regnorum filii certarent cepit opus quod ansgarius labefactari legacio
omnium cuncta illi in contrarium verterunt Sed illo incessanter
orante venit divina clementia in succursum Nam ludowicus
iunior qui post patrem suum sceptrum regis alemanie regendum
accepit deliberant una cum fratre suo lotario imperatore
ita quod hamburgensis et Bremensis ecclesie uniuntur et quod sedes
archiepiscopalis transferretur ad bremis eo quod episcopus ibi quietius
habitaret a paganorum insultu devotus Vacante igitur
sede bremensi mittitur ad Papam Nicolaum primum dominus
3 Salomon constanciensis episcopus et deliberacio principum confirmatur.
Ansgarius igitur primus archiepiscopus bremensis effectus
cepit iterum estimare quomodo posset nomen christi in regionibus
aquilonaribus propagare et facta magna familiaritate
cum rege dacie Erico forte siguardi filio impetravit ab
eo licenciam fundandi ecclesiam slesuicensem non tamen legitur quod
rex ille fuit christianus Cepit eciam instare quatenus
eius auxilio fines sweorum penetrare posset urgebat enim eum
visio quedam ad hoc sibi quondam ostensa videbatur namque sibi quod
clarissimus abbas nomine adalhardus qui forte primus fuit
in korbeya solemniter legere cepit hanc lectionem in ysaya
Audite insule et attendite populi delonge etc. Deinde
extento digito in ansgarium subiunxit dicens dedi
te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extre-
mum terre Ex hac visione ducebatur estimabat se servus
dei specialiter ad Sweciam destinatum divinitus propter
quod unus satum conductu regis erici in viginti diebus
venit ad Birkam personaliter ubi tunc erat rex nomine
olaus Et invenit tam regem quam populum nimio errore

confusos. Nam dyabolus paulo ante legacionem suam illuc pervenerat
per quendam vatem qui presciverat suscipi legacionem Christi venturam
antequam de viri Dei adventu quicquam sciretur in Birka, propter quod
legacionem eius in primis regi ecce renunciarent contradicentibus eciam qui-
dam videbantur amici. Tunc ait Domine. l' Orac'

Ad quod ultra modum tristis factus ubi se ad solitum oracionis
confugium et eciam in audiendo missam intimatum est ei legacionem
suam non debere frustrari sed spem esse ponendam in Deo. Unde
accepto consilio fecit regi convivium et munera presentat. Tunc rex ille
delectatus dedit negocium eius ad conventum et eorum sortibus
esse querendum, edixit quod nam esset super hoc deorum voluntas.
Tunc expeditis ad campum more suo missis sortibus invenerunt
christianam religionem in partibus illis fundari debere, propter quod rex
dedit licenciam ecclesias fabricandi et quod sacerdotes qui vellent
licenter adessent, necnon predicaret quod vellet fieri christianus. Letificatus
igitur archiepiscopus eo quod videret negocium fidei prosperari, ordinavit
illuc presbyterum nepotem Gozberti [?] nomine Erimbertum quem eciam
rex in suam specialem tuicionem accepit, sed non legitur quod
fuerit christianus. Tunc rebus rite peractis archiepiscopus ad sua reversus est.

Contigit autem post recessum eius quod dictus rex profectus Vi°
ad bellum omni deorum a se recedente presidio solius
Christi auxilio victoriam reportavit quod suis sortibus recognoscebat.
Unde factum est quod tota gens illa Deum christianorum pre omnibus diis
extulerit dicentes: Quoniam Deus magnus christianorum et rex
magnus super omnes deos. Et ex illo incipiebant Erimberti [?]
fiebat multa familiaritas inter illos. Non longe post Horico
rege Dacie in bello perempto et succedente Erico iuniori
dicto Bary [?] cepit omnes flebiliter [?] dictus lingue persequi
christianos ad tantum quod eius timore eciam sacerdos aufugit.
Archiepiscopus vero dolens nullum se habere nunc in ecclesia

nomi xpi venit iterum orando lumen esse quesitum a deo
pre etate in bini xpus hoc dictus comes xpis indignacionem
declinans sine spe remedii cogitur exalat presbiter vocato
mittens sponte ad episcopum eum ut suos amicos et consilia-
rios deputat. Hic etiam in vicis fabricam et campanas
fieri permisit quia ante hoc apud illos nulla [illegible] permissa
Insuper regis sollicitus de Bire misit illuc quendam
presbiterum nomine ansibertum de dacia oriundum quo ad biscam
veniente exinde est reversus inde. Anno xpi tercio in walte
et in bien defuncto misit suum cappellanum ragunbertum
qui a danis fuit in itinere interfectus. Ultimo misit rimbertum
oriundum ex danis qui illic pacifice prestanit tandem anno
vite sue sexagesimo quarto xpi tercio mense etc infirmatus
die beati blasii obiit in pace. Tu autem domine

De sancta dorothea oratio

Omnipotens sempiterne deus in qua non gloriosa virgo
et martir dorothea multorum genera tormentorum superavit
te suppliciter exoramus ut eius meritis et intercessionibus cuncta
prospera veniamus ipsam quoque in nostris necessitatibus fidelem
adiutricem senciamus per dominum — ad primam

Gloriosa virgo et martir xpi dorothea spiritu sancto repleta
virtutibus et omni morum honestate imbuta formosa valde
super puellas omnes regionis illius sed fide pulcherrima
quod nimirum serpens antiquus videns castitatis dyabolus
non solus fabricium prefectum in amorem virginis stimulavit
ipsam carnali concupiscencia appetivit. Tu autem
Cui intendens per ea thesauros et dona absque computi dedit
divinacione per dote spopondit ipsam quam legittimo
matrimonio ducendam promisit. Audiens hoc virgo dorothea
quasi lutum despiciens terrenas divitias intrepida sic a

xpo fatetur desponsatam. Quod audiens fabricius furore
succensus continuis eam tormentis applicari iubet. Primo vas
in fervente olei dolium missa, ubi ipsa tamquam suavi balneo
perfusa exultabat. Tunc ad ... nisse ... *lectio tercia*
Postea in carcerem detrusam novem diebus absque alimento
cruciari precepit. Et inde pulchrior educitur quam antea fuit.
Postmodum elevata pedibus in eculeo suspenditur, virgis
ceditur, flagellis uberatur, ad mamillas eius facule ardentes
applicantur. Tandem semiviva in carcerem redditur. Die altero
producitur. Nulla lesio autem [illegible] macula in eius corpore
reperitur. Super quo et ipse fabricius continuo admiratur. Cui
dixit ei: O iuvena puella, miserere pulchritudinis tue et sacrifica
diis. Si autem minime facis, capitali plecteris. Cui ait
Illa vero leto vultu et intrepida respondit: Inpudens canis *quarta*
et insaciabilis leo, in carne potestatem quid habes, sed animam
xpus servat, et hec carnis iniuria anime est eterna salus.
Et quod vis perficiatur, quia a sponso meo in cuius orto deliciarum
rosas cum pomis colligam et letabor cum ipso in eternum.
Audiens hec tyrannus furens precepit ut pulchritudinis eius
facies baculis et fustibus cederetur, ita ut vix vestigia
eius faciei apparerent, et sic includitur in carcerem in crastinum
producenda. De mane vero producitur omnino illesa. Cui ait
Tandem capitis sententia adiudicata extra muros civitatis *quinta*
educitur plectenda. Quam videns Theophilus prothonotarius
quasi illudens dixit ei: Quo duceris modo
pulchra Dorothea? Que inquit: ad viridarium sponsi mei
colligere rosas. At ille: rosas cum pomis precipit et mitti dicit.
Quod illa promisit. Cum autem venit ad locum decollacionis *sexta*
rogavit dominum pro omnibus qui sine passionis memoriam
fecerint, ut a tribulacionibus corporis sublevarentur et precipue
a verecundia et paupertate et ut a falso crimine

allevaretur ac in fine vite contricionem et remissionem omnium peccatorum
optineret. Multi vero presentes celestem senserunt adventum. Et
ecce vox de celo audita: Veni electa mea sponsa. Que petisti
impetrasti. Statimque inclinata ad ictum speculatoris. Tunc ac

vij^a Acce iuxta vestem purpura indutus apparuit discalciatus et
crispo crine in cuius veste stelle auree sparse fulgebant
in manu ferens sportulam cum tribus rosis et totidem pomis. Cum

theophilus Dorothea dixit: Obsecro mi domine fer ea Theophilo. Sicque decollata est.

viij^a Theophilus autem in palacio stabat presidis et ecce iuxta
eum apparuit cum eo quod theophilus sustulit ad partem dicens
Has rosas cum pomis mittit tibi soror mea Dorothea de
viridario sponsi sui et hiis dictis puer disparuit. Tunc ait

theophilus Theophilus ac erupit in voces laudando et glorificando deum
Dorothee qui in mense februario dum magna frigora tran-

Nona stringunt ubi aliquod virgultum vestitur frondibus rosas et poma
quibus vult mittere potest. Et cum affirmacione et predicacione fere
tota illa provincia ad Christum convertitur videns ait tyrannus
theophilum statim ad Christum conversum pluribus tormentorum generibus
quam Dorotheam cruciantur ultimo in partes incidi fecit et vola-
tilibus ac bestiis ad manducandum proici iussit. Sic theophilus in Christo est passus.

De Sancto Symeone Collecta — Collecta

Perfice in nobis quesumus domine graciam tuam qui
iusti Symeonis expectacionem implesti ut sicut ille
mortem non vidit nisi prius videret Christum dominum ita et nos vitam
optineamus eternam. Per dominum. Rd. Cum
induxerunt puerum Ihesum parentes eius accepit eum Symeon in
ulnas suas et benedixit deum dicens Nunc dimittis servum tuum in pace.
Symeon inter sacerdotes famosus qui iustus et operacione

HS A 56 - 35r

xxxiiij Decimo quarto

Vir bonus et timoratus in cautela mali vel iustus recte se habendo ad proximum et timoratus quo ad deum quia difficile iusticia sine iusto et filiali timore custoditur. Timor enim dei iusticie et ceterarum virtutum custos est quia quanto iustus ardencius deum diligit tanto sollercius eum offendere cavet. Illorum enim opera comitatur iusticia quorum mentes timor dei illuminat teste psalmista qui ait Beatus vir qui timet dominum in mandatis eius volet nimis. Et Salomon dicit Qui timet deum nichil negligit. 2a

Ac bene iustus erat et ad proximum bene se habebat quia non suam solummodo sed et tocius populi salutem querebat consolacionem scilicet Israel. Deum adventurum fuit in carne sancti enim patres quos vinculum originalis peccati gestabat per deum incarnatum consolari credebant. Unde ait dominus l' Zacha

Hanc consolacionem Symeon expectabat quem matura etas exinde de mundo compellebat tamen propter desiderium videndi dominum in carne manebat et spiritus sanctus et sanctificator ex gracia sedem boni erat in eo quo ad omnem plenitudinem quam possidebat quia non solum habuit graciam iustificantem sicut communiter habetur a iustis sed eciam spiritualem ad illuminaciones et consolaciones divinas speciales. Unde ait deus 3m dcm

Symeon iustus et timoratus expectabat redempcionem Israhel Et spiritus sanctus erat in eo. Responsum acceperat Symeon a spiritu sancto non visurum se mortem nisi videret christum domini.

Dixerat ewangelista de Symeone quod spiritus sanctus erat in eo consequenter quod et iustus et timoratus quia illorum corda deus inhabitat qui timentes deum iusticiam servant. Unde ipse per prophetam dicit Super quem requiescet spiritus meus nisi super humilem et quietum et timentem sermones meos. Et ab ipso spiritu sancto qui per inhabitantem graciam in eo erat responsum in oracionibus susceperat

accepperat invisibiliter in mente per occultam inspiracionem
quem xpm quem videbat oculis mentis videt et oculis corporis
antequam finiret vitam presentem Ex quo patet quod prius
vel viderat quam hoc sperabat et consolacionem israel expectabat In
Hunc enim erat opinio communis apud intelligentes quod immin-
ebat adventus eius secundum signa a patriarchis et prophetis data
Et ideo symeon de hoc demum ferventius orabat et in spiritu
idest per revelacionem spiritus sancti et ipso spiritu sancto qui in eo erat
inductus venit ad templum ut sicut responsum et promissum ab
eodem spiritu acceperat xpm domini et unctum a domino plenissime
gratie antequam moreretur videret An ad dominum
Quanto desiderio videndi dominum senex iste beatissimus
estuabat quia etas de seculo exeundo cogebat sed dei
responsio retinebat hunc desiderabat hoc mente tractabat
hoc sic cogitabat dicens Eia quando veniet Eia quando
videbo eum sed quid veniet quid eum videbo Veni domine
solus michi hec dimicula et me iam nunc
in pace me promitte An ad dominum
Cum inducerent puerum Jhesum parentes eius ut facerent secundum
consuetudinem legis pro eo accepit eum symeon in ulnas
suas et benedixit deum et dixit Nunc dimittis domine servum
tuum in pace V Accipiens symeon puerum in manibus
exclamavit dicens Nunc Gloria Nunc
Cum ad hoc secum dicit dum hoc desiderio estuaret
Dictum est illi a spiritu sancto Ecce adest quem expectas
quem queris nunc eum videbis Surge propera festina
vade ad templum Cum festinat venit et templum intrat
et eum videt statim eum spiritu prophetico cognovit Et accelerans
eo occurrens genua flexit et eum inter brachia matris
adoravit brachia sua extendit et ... ait Michi
eum date michi debetur mei officij et ad hoc missus

sed huic obsequio reservatus sum. Tu autem domine
Postea vero intelligens voluntatem filij prebet eum sibi viii
R. Ille ad letus et exultans cum maximo cordis gaudio
in ulnas suas. Vest inter brachia suscepit et mox senectus
fugit ac iuvenilis vigor et fortitudo affuit. Infantis
ineffabile iubar adeo illustrant senem ut compressi
temporis futura mox fierent sibi nota. Tu autem l° ix
S urgens igitur de genibus eum portabat a quo portabatur
et qui verbo virtutis sue omnia portat. Unde eleganter
dictum est. Senex puerum portabat puer autem senem
regebat. Magna dei potestas sed non minor eius claret
humilitas qui celo terra quem non capiunt crudelis hominis
ulnis gestatur. Non dubium quin ex huiusmodi amplexu
eius ipsius intimas consolationes receperit et singularia carismata
gratiarum. Unde quem et laudantem deum et gratias agendo
de tanto beneficio scilicet de impletione promissionis et de
exhibitione salvatoris ac visu redemptoris aperit ore//
tacitum in secreto dyalogum de factam dicens
Nunc dimittis servum tuum domine in pace. Quoniam viderunt
oculi mei salutare tuum. Tu autem domine. Te deum nota
Prospiciens ipsum in ulnas suas Symeon exclamavit
et dixit. Tu es lux lumen ad illuminationem gentium
et gloriam plebis tue Israel. V. Symeon infantem in
manibus accepit sed maiestate intus agnovit et dixit. Tu
R. Tu autem Symeon iustus et timoratus expectabat
redemptionem Israel et spiritus sanctus erat in eo. / V. Nunc
Senex puerum portabat puer autem senem regebat quem virgo
concepit et post partum virgo permansit ipsum quem
genuit adoravit // Iste cum sit in die unius confessore

De sancto Sygfrido .Inv.

Inclitus sigfridus anglie ortus ut sydus suecie preclarum radiavit et tribulas predicte gentis illius prius primus illuminavit Laudate Ceteris de communi

Ad salvatorem omnium ovile gregem gencium pastor bonus adducere affectans Evangelium Dulcem pastum fidelium studebat illis scolasticis Propter tam sanctum studium vite presulis premium vitam meruit perpetuam Evangelium Benedictus Ad Magnificat

Sigfridi archipresulis odas solicanus carminis qui silentis verbo dogmate dona fudit baptismate

Ut iubar sui luminis gemma fudit in tribus sic docentis munus presul fudit hic bibulus Dic anglice natalibus est ortus sed nobilibus testatur id prosapia anglorum regnum suecia Dic anglicus angelicus qui missus

aliter

nobis celitus nos migrat suis precibus anglorum apicibus Manus preciosa sit ingenito honorem unigenito gloria sancto flamini Decus sigfrido presuli Dic et clama Ad magnificat an.

Adest dies gloriosa digna laude speciosa per sigfridi gaudiosa presulis memoria Cuius per vita virtuosa et doctrina radiosa captavit copiose in supernis premia Per cuius precamina nobis dei clementia prestat eternam gloriam

Collecta

Omnipotens sempiterne deus qui semper es ubique presens ubique gloriosus in sanctis tuis atque mirabilis merita beati sigfridi confessoris tui atque pontificis, quos immensa clementiam tuam ut sicut illi desiderabilem gloriam contulisti sic ad consequendam veniam tuam et nos facias precibus adiuvari Per

Invitatorium

Doctorum confessorum regem Cum leticia Canunt sigfridum beatorum coronat ~~leticia~~ gloria Venite In primo nocturno

Rex eternus laude dignus presidens potens et benignus

Dominica ma[?]

HS A 56 - 37r

sed gentilis permanens ut sicut eorum quidam plurimis credat
ad fidem inspiratus celitus. Ceterus vero Anglie rex preerat
Wildredus illo tempore cui rex se iunxerat Olavus sive fedus
Hii reges se assidue invisebant nunciis et quandoque frequenter
mutuis honorabant exeniis vel donariis etc. Lectio prima

Tempore illo erat rex quidam in regno Swecie Olavus nomine — De Sancto Olavo
vir magne liberalitatis et prudencie et in bellicis rebus ingenii
probabilis strenuus et devotus animo zelus sed nondum sacramentis
quia paganus erat et ydola colebat nec aliud nomen audierat
erat tamen christiani nominis imitator. Sed ad quid vel quare
sic diceretur penitus ignorabat quia eciam nec intelligebat nec
predicacione aliqua in fide roboratus fuit. Regi eidem Anglorum
Wildredo in tantum confederatus erat ut exeniis mutuis et donativis
ad invicem donatis et pacto pacis regnum utrumque foret
stabilitum. Tu autem domine. Rex Olavus ergo regem Anglicum
nunciis petere curavit videlicet ut quem posset mox ac catholice
vitam culturamque eciam suos erudiri. Et o celorum
regem mirificum qui gentili velle tam celestium dignatus
est largiri erudiri

Secunda lectio

His itaque gestis accidit ut inter secretiora que inter eos
mittebantur rex Olavus divino repletus consilio sincerius
a rege Anglorum peteret ut sibi aliquos in fide catholica
plene instructos mitteret. Dicens se christianum fieri velle si
eciam de eodem posset habere. Quod audiens rex Anglie
Wildredus intellexit cor eius visitatum a domino plurimumque
eius visitacioni congratulans et congaudens. Peticionem illius
benigne suscepit seque cooperatorem salutis anime eius fieri
spopondit. Tu autem domine. Rex Wildredus congregatis
anglicanis tunc prelatis quesivit quis ad Swecie regem

Nicolaus Jacobi Byskop est prior huius
Codicis

precio veritatis esse velit de presentis temporibus eadit. Qui ad
fidem christianitatis ducat gentes in perpetue datas ydolatrie. Cetera
lectio ii Tertium rex anglie conuocato consilio clericorum ac sacerdotum
insinuat eis votis sue peticionis voluntatem. Expositaque
sua fuisse regi celorum deinceps militaturum iugo que fidei
colla submittere. Rumorque per totum celebratum fuisset consilium
a rege et ubique intellectis exhortacionis ac peticionibus sanctionis
habiti fuissent ad predicacionem sane fidei christi infructuosam
nemo ex tanta sacerdotum turba penitus inueniebatur
qui se pro deo tam peregrinacionis laboribus vellet subdere.
Ferocitas quippe gentis illius aures multorum perculerat
et ideo quamplurium corda formido terrebat. Sed deus
omnipotens pastorum futurorum qui nullum cupit perire sed
omnes saluare ad fecit eis talem presentibus destinandum
qui dignus haberetur ad errorem animarum depellendum. Tu
lectio iii Dum gentilis feritas et laborum quantitas ceteros deterruit
deest nil tarditas. Beati sigfridi sanctitas ad hoc
sponte se obtulit vir ingens eius caritas atque magnanimitas
nimitas unde clare patuit. Beatus sigfridus. Beata. Beatus
In [illegible] respondens in sueciam pergere et repente peruenit in
Daciam deo disponente. Recepit honorifice rex
[illegible] virum dei presens illi magnifice quod opus erat ei
pollens predicacionis nobilibus vita plena virtutibus ibidem
degens diu et [illegible] cum [illegible] plebem que salu
taribus documentis instruxit. Christianum deducere lectio
Venduanus? [illegible] celebrato consilio cum nemo tamen per
[illegible] laborum suscipere docuisset inspirate tamen
diuino consilio. Sanctus sigfridus eboracensis archiepiscopus
vir magne auctoritatis et religionis [illegible] sua a principia

HS A 56 - 38r

Credulus qui potest proferre de thesauro suo nova et vete-
in medio exurgens capitulo ita fratres et [illegible] quos convenerant
affatur dicens. Karissimi fratres et domini qui divinis nutu
et vestris precepto ad capitulum hunc evocatos vos attendite
Cur non voluntati divine et preceptis nostris temporalibus concordamus
Cum satis liquido constat divine voluntatis fuisse iudicio erroneum
illius gentis per virtutem dei eliminandum et veritatis ac salutem
animarum predicandam. Si enim nos fratres ad honorem nominis
et gloriam Christi sui totis votis per tremens compensis indefesse studemus
et laboramus quanto amplius divine voluntati et providencie
obtemperare debemus a quo totius laboris premium et remuneracionem sperare
debemus. Ubi non per tremens ut transitoriis laboretur sed pro-
positis animabus ipsi domino acquirendis et felicius namque eternum
si nos per deo respeccionem patimur per instanciam quam bona qui
duo moriendi. Beatitudine utentes vivens verum et consilium in domino
et laborem huius peregrinacionis devoto animo suscipite ut post
hanc erumpnam vite percipiatis premium et remuneracionem eternam.
De dacia progrediens veridica missus primo verbo [illegible] ie^m v^m
Quos se dedit pranse fessus ut conversionem primi et
formulam ecclesie conspexit sompnio expressis se dedit l' conta
Quum itaque hic vir deo plenus in auditu omnium peroraret
placuit sermo eius omnibus et omnia annuente gratia omnium
vota in eo generet ut peregrinacionis huius laborem susciperet
recepturus eandem sine dubio quam predicaverat mercedem pro
labore eternam. Ille itaque ut athleta domino suo deo confidens
absque terrore eandem peregrinacionem quasi ex mandato domini obe-
diencie suscepit commendans se suosque capitulo domino et angelis
ac sanctis eorum fratribus cisque valedicens recessit ab eis
nihil secum sumens vel ferens ut sumptus necessarii alicui mota
ad peregrinandum vel parte [illegible] para cum suis accele-
ravit peregrinacionis. Omnibus itaque ob id necessarius

patrie exul sanctus Sigfridus navim ascendens propter amorem xpi
ad natale solum Anglicus appensis velis per medium pela-
gi iter arripuit cum suis consortibus venit lata sulcans
equora tandem portum adeptus diebus in dacia applicuit
R. Assidentes ipsum vagantem viro dei se bisseni primi Wexionensium
populi tenent suscepturos. Atque secum doctos religiose gentilium
V. Hos instructos baptizat et ductos aggregavit cetui fide-
lium. Atque secum doctos. Lectio septima
Erat tunc in dacia satis novelle plantacio christianitatis
et necdum plene catholice fidei colla submiserat sevia
gentilitas. Rumor itaque de adventu sancti viri per regiones
circumquaque spargitur quia lux diu in abscondito latere non potuit
quam divina pietas ad salutem populorum destinat. Rex siquidem
dacie audito eius adventu magno repletur gaudio atque
eius familia exultans gaudebat. Barones et optimates
regni una cum rege in occursum eius venientes cum magno
honore exceperunt dicentes. Benedictus qui venit in nomine domini.
R. Divinis quos regis duxerat nepotibus suum fecit eciam quin dat
et ad eterna properat regem. Ut quid cupierat illi finem
ostendat. V. Et post sacro documenta sacre christi sacramenta
regi presul impendat. Ut quid. Gloria patri. Ut quid. 3o No.
in 3o No. Rege presul in partibus westgotie ducto hunc aggregat
fidelibus baptismi sacramento. Pares exemplar
regium salubriter secuti sprete ritu gentilium in christo sunt
renati. Vir sanctus quos renatos divinis sacramentis
imbuerat uberius rigabat documentis. V. Iustus ut pl. Lectio viii
Eo tempore conversabatur cum rege vir quidam magne
sanctitatis et religionis fidei catholice predicator qui
assiduis monitis atque sua predicatione populum in timore
divino roborabat. Hic comperto beati viri adventu
debitam ei in omnibus venerationem cum amicicia impendebat

Orantes simul cum rege hec nocturne fiunt candelabrum
posite quas diuina pietas de longinquis partibus in salutem
nostram parauerat populorum. Delectabatur quoque rex cotidie viri dei
colloquiis intelligens eum virum sanctum ac benignum cuius sacra
monita pectoris archano recondebat. V Ex ad Almi patris R vii
et insignis traduntur a malignis [illegible] Quos illustrat
Christus signis et coronis ornat dignis in aula siderea. V
Pro tormentis que indignis dantur iuste et benignus superna celica
Quos illustrat Christus signis et coronis ornat dignis In aula l octaua
Transacto denique temporis aliquanto spacio cum rex illius magis
ac magis delectaretur colloquiis viri dei regi sue pere-
grinacionis insinuat voluntatem acceptaque ab eo licencia vo-
luntatis gratias agens pro beneficiis a celsitudine regia sibi
sepius collatis resoluit. Quibus audite rex satis doluit quod
tanti consilii consolacione [illegible] non potuit. Difficile tamen
videbatur eum ab incepto reuocare cum solus amator ad
deum per fidem gentes illius quibus indesinenter eius adiunct-
[illegible] operari. R ad domum [illegible] Re r
[illegible] iuste genus vexo [illegible] Vidit [illegible]
Pro vacillabat omnis nove status ecclesie. V Nam
[illegible] celerius vetus error de fide. Quos l Nona
Acceptaque itaque a rege conductu ad [illegible] valedicens
Vir dei ut fortis bellator Christi non timore primus
perterritus sed fidei armis et caritatis lorica armatus
in domino deo suo spem et auxilium ponens et versus
partes [illegible] ut cepit facere [illegible] vias difficultates
et aggressus et per ardua moncium et abrupta petrarum
per [illegible] faciens peruenit tandem in locum
qui Walachria dicitur que prima est terrarum [illegible] partibus
ad inueniendum omnibus bonis habundans piscosis fluminibus
[illegible] apibus et melle repleta agris fertilibus et

HS A 56 - 39v

prati(s) decorata feris [illegible] opulenta
fluminis magnis et densis circumdata [illegible] hanc ergo
ut dominus [illegible] presul eboracensis archiepiscopus primus
ingressum [illegible] et in loco [illegible] ab malis vexis
[illegible] duce pervenit. In quo loco edificium construxit
lapideum in honorem eiusdem sancti et in memoriam beati
Iohannis baptiste que nunc ecclesia episcopali sede decoratur
usque in hodiernum diem. V. [illegible] O stupendum
spectaculum o preclarum miraculum [illegible] [illegible] [illegible]
natans ad dei famulum. V. [illegible] capita [illegible]
sub undis abdita R. Et [illegible] humana [illegible] [illegible]
monstrant sanctorum merita. V. [illegible] Gloria. V. [illegible] In laudibus

[illegible] R[illegible] olim viros [illegible] et [illegible] infectos [illegible]
ingemuit et presuli condoluit. Ut emendam [illegible]
[illegible] mitigaret nec offensam pontifex [illegible]
[illegible] [illegible] iustitiam. [illegible] presul [illegible] pro
emenda [illegible] [illegible] [illegible] multa ecclesie [illegible] predia
more contulit. [illegible] [illegible] supersticio [illegible] [illegible]
prophana defecit et religio [illegible] [illegible]. [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible]
[illegible] est beate [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
Ignitus sancto flamine et dei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adit [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] deos [illegible]. [illegible]
[illegible] predicat [illegible] [illegible] et indicat salvus erit qui
crediderit baptizatusque fuerit. [illegible] verbo fidei
[illegible] fit cultor dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

HS A 56 - 40r

collis submittit baptismati Sigfridus dicta signifca
z dei verus armiger hostem sunt regnicae getem
baptizans svetie Laus xpo In fine ps gaudeat Ad mag
Sancte presul extirpator infidelitatis z fidei seminator
verbi veritatis esto nobis mediator ut nos a xpo
purgans collocet salvator regno claritatis Audiatur
Ihc xpo z prorrie tua influencione nos a malis
liberatos z cohorres colletatos sume benedictione tecum celi
mansione Magnificat anima mea domini

De sancta Gertrude Oracio Ora Gertrudis

Deus qui beatam Gertrudem virginem ex regali
stirpe progenitam spirituali hospitalitate gradu sublimasti
tribue quesumus ut eius meritis z precibus coniunctisque ste
tuis intervenientibus tam pius qui fuerit hospicium
nostre fragilitati excipere z tue maiestati mereamur
acceptum per dominum nostrum Lectio prima

Beata Gertrudis pastorali sollicitudine expedita
aliquanto tempore id est tribus mensibus in hac vita superfuit
in studio lectionis in contemplacione rerum celestium post
modum in omni sanctitate augmento expendebat Tan
tosque id instancia agebat quanto se brevi huic seculo
ex divina revelacione didiscerat Tu autem Lectio 2a

Contemplatur quoque suspensa ad celestia animo
quod sit illa ineffabilis angelorum leticia, quae
beatitudo voluntatum creatoris videre z semper eius aspectu
saciari et semper amoto fastidio aspectum esurire
Numquam ad hunc terrenis miseriis corpore inclusa

HS A 56 - 40v

vam vitam suam absconderat cum Christo in deo et angelorum
diuicias intime speculacionis contuitu carpebat Tu autem

3a Cottidie carnem duplici holocausto mactabat intus
Cremium afflictionis foris asperitate cilicii nichil in hac
vita iocundum nichil suaue sibi volebat Dantem vero voce
suprema efflagitabat horam quanto cum libet desiderio de
paupertate ad diuicias de seruitute ad libertatem anhelat Tu autem

4a Tegebat membra cilicio quo uti consueuerat corpus
Operit velo vilissimo. sed charissimo sibi quod ante
plures dies a quadam sanctimoniali paupercula pro benedicta
acceperat desuper vero hunc pannum vetustate et latitudine
totum corpus inuoluit Tu autem

Lectio quinta

Que ita diebus suis ordinate sentiret mittit nuncium
suum ad beatum vltanum precellentis meriti virum
ut per eum vocationis sue diem certum cognosceret et de
spirituali consolacione eius sumeret fortitudinem: contra eam quam
solet ex infirmitate carnis nasci formidinem Tu autem

sexta Beata virgo Gertrudis aduocat secretius unum de fratribus
dicens: Vade ad virum dei vltanum qui celestis
conuersacionis iam diu uel angelice dignum fecit alloquiis
et dic ei famula dei Gertrudis molestia carnis opprimitur
et quottidianis incrementis egritudinis sue a seculo migrare
compellitur. Sed certum diem exitus sui a te inquirit
et consolacionem tuam sibi committi exposcit Tu autem

7ma At ille statim orante spiritu sancto quod querebat edoctus
consulenti fratri respondit dicens cum diuina festinacione: et hec
responsionis verba virgini dicta crastina decimo
kalendas aprilis die inter sacra solennia missarum diuina corporis
et sanguinis dominici sacramenta acciperet: et sic celeste sponsi

HS A 56 - 41r

gaudium ascendet. Cui videns ait Ubi hoc a tempore an-
te divina revelacione hec ut diligencius nostre inquisitioni
satisfacere posset. Tu autem domine. l' Octava

Venerabilis domina hoc iocundissimo exemplari viduas
Recessit ab animo omnem dissolucionis formidinem
gratias agens divine pietati pro vocacione sue [dei] circa accessum
tamquam ad bonum principium consolari voluisset. Noctem
illam cum devotis sororibus suis vigiliis ducens
insompnem orationibus pius et psalmorum canticis domino
expectans suum omnium desiderio devotissime gaudebat. Tu a[utem] l' Nona

Sed sacer ille circumstancium chorus virginum licet
de obitu eius fideliter congauderet tamen in destitucione
sue condolens humanitatis pietate motus et eiusdem
lacrimarum impetum nullomodo cohibere poterat. Illa
sacre virgines ille ponentes ante oculos suos dulce-
dinem eius documenta dulcioris quam vite ornamenta
ac iocundissima spectacula sanctarum virtutum
quibus omnibus se in morte eius privari estimare
flebant. Quibus ait nolite sorores mee et filie
quietem mei ... tumultu ...
et sic in domino consummata corporis ... devote
facundia suscepit. Emisit spiritum inter manus
devotarum suarum sororum cuius animam sancti
angeli ad celestia gaudia detulerunt. Tu autem

Deo gracias

[?]varitam pena sitia nos ligo fedma

HS A 56 - 41v

Ad vesperas

De Compassione beate marie virginis

ii. Stabat virgo dolorosa viri x' gnosa iuxta crucem
filii tripe cernens theoriam ——— recolendo
prophetiam symeonis gladii alta Ca[pitulu]m Videte
obsecro universi populi et videte dolorem meum virgines
mee et iuvenes mei abierunt in captivitatem vocavi amicos
meos et ipsi deceperunt me sacerdotes mei et senes mei
in urbe consumpti sunt quia quesierunt cibum sibi ut
refocillarent animam suam Deo gratias R[esponsoriu]m Palluit

Hymnus Mentes nunc fidelium dolores et suspiria matris
Christi revolvunt cum oracione humili Caste parentis viscera
pena torquentur acerba dum stabat sub supplicio languens pro
dulci filio Tantum sed apparuit quod fere secum moriens
nullus dolor amarior iam nulla fletus crudior O quam
pergini vinculi in cruce cum sanguinis et quibus fudit oculi
sub cruce matris virginis Per corda virginis penetrat o Christe
tua passio ut nos semper miseret tue matris compassio Amen

Versiculus [illegible] Vera tibi Domine qui passus es pro homi[nibus] ... Astitit
Maria stans sub cruce triumphante cum duce per
mortem turpissimam corde martir extitisti amaros
cruciatus quem sensisti tuam tristem animam dolor
cessit cum surrexit nobis vite spem prodiderit presides
in gloria fac nos virgo sine morte et dolore tui forte
fervidam memoria alla alla Magnificat Collecta
Interveniat pro nobis domine ihesu christe nunc et in hora
Ma[gnificat] mortis nostre apud tuam clementiam beata tua genitrix
virgo maria cuius sacratissimam animam in hora passionis

tue doloris gladius pertransivit Alleluia. Versus
de completorio. Virgo maria rosa vernans Sub tua
protectione compassum et in cruce Xpm affixum conspi
ciens virgo Matri sue condolentes precamur agemus
super morte filii. Alleluia. Veniente sequentia primus

Rogatus verus deus nunc per celos et homo descendere
nobis venit in virgine nos redimens a crimine
Sputa flagella lancea nunc corona spinea clavi
sputa verbera fel vincla mors et vulnera. Hec
virgo vidit filio parati cum ludibrio et caritate venerat
salvaret quod perierat. Patibulo suspenditur latronibus
iungitur a cunctis vere spernitur sic desolatus moritur
Sic corda vestra Maria virgo. Alleluia. In passione
Immolandus hostia crucis proprie precius locum querit
parasceve filius dei cuius crudelitatis vesta mater
commotatus damnatur innoxius Alleluia. Mutant
Nahid videntes heliseum ihesum mundi verum deum
illudebant cuncti dum sic natum dehonestat dolorosi
molestant matris mentem stimuli. Alleluia.
Dulce planxisti gemerunt omnes quos exegerunt precium
vetiti dulcis ihesu redemisti corde leso nunc tristi
quos damnaverunt perditi. Alleluia. Sequentia eius ...
In illo tempore Stabant iuxta crucem ihesu mater eius
et soror matris eius maria cleophe et maria
magdalene. Et reliqua. De sanctis biblia angelica bene virgine
Intelligebat beata dei genitrix virgo maria prophetie
vaticinia olim predixisse quod oportebat suum predilectum

filium dimittas et cunctas penas sustinere et cum sta-
ret iustus Symeon non solum iste a longe ut prophete sed ut an-
te faciem virginis predixit quod ipsius animam debebat gladius
doloris pertransire quod cordi virginis omni hora tanto
se propinquius appropinquabat quanto suus dilectus filius passionis
tempore magis appropinquabat et filio quod gloriose virginis a
perfido discipulo prodito et a veritate et iusticie emulis
sicut ei placuit captivato doloris gladius cor et
precordia virginis transfigebat atque ipsius animam dupliciter
pertransiens universis sui corporis membris dolores gravissi-
mos inferebat Feriens eam in animam virginis gladius
ille tanto omni amaritudine versabatur quanto eius amantissimo
filio obiciebantur passiones et obprobria Et sicut ipse
filius ysaie vaticinium instar ovis ad occisionem ductus
non aperuit os suum sed semetipsum omnino pacientem ost-
endit. ita sua benedicta mater omnes suas tribulaciones
pacienter tolerat Et quemadmodum agnus suam
iuvencam quocumque ducta fuerit comitatur ita virgo mater
suum filium ad tormentorum loca producendum sequebatur Tu
M Sicut spina rose florem non dimittat ut odorem
eius crescat vicinius. ita virgo tua mente cuncte
domus redolentem florem fugit obvius. Tuum videns
flagellari et in cruce clavari tuum unigenitum Pa-
cienter sufferebas et constanter recipiebas Deipara Dei
genitrix alma B Confer opem tua prece ne mundi
prosperitas nos excecet sua fece ut perveniat adversitas A
n a Videns quod mox filium suum corona spinea derisum
faciem quod eius sanguine rubricatam et maxillas
magnis alapis rubicundas gravissimo dolore ingemit

et tunc impleta sunt per dolorem amaritudine compa-
tiscere Sanguine ipsius filii in eius flagellacione
per totum ipsius corpus defluente innumerabilium aqua
lacrimarum de virginis oculis decurrebat Videns deinde
suum filium suum in cruce velle extendi in omnibus sui
corporis membris cepit tabescere Audiens vero malleorum
sonitum quo filii manus et pedes ferreis clavis perforabantur
tunc omnibus virginis sensibus deficientibus ruebat in terram
velud mortuam doloris magnitudo prostravit Audiens
itaque felle et aceto ipsum potantibus amaritas cordis
ita linguam et palatum virginis exsiccavit quod labia sua
benedicta ad loquendum tunc movere non valuit

Athematis tuum vite videns pungi latus mite militari et cum
lancea maluisti sic turbari et cor tuum vulnerari
cum doloris framea ut celica morte digni salvaremur et
hic indigni sacratissima morte tua Tuas tenemur voto
grato deo laudes per collato tanto beneficio alta voce Versus
O vere dilectionis fac nos eum colere qui nos sue
passionis salvos fecit munere Tuas Lectio 3a

Audiens quoque postmodum illam flebilem filii sui
vocem in mortis agone dicentem Deus meus
Deus meus ut quid me dereliquisti tunc dolor acerbi-
tas ita cor virginis suffocavit quod nullis sui corporis
articulis moveri videbatur Unde non prius miraculum
in hoc tunc fecisse deus dinoscitur cum virgo vita
tot et tantis doloribus intrinsecus sauciata sui spiritum
non emisit Verum quemadmodum sui filius sic et ipsa
in hoc mundo vivendo amarissimam mortem sustinuit

ita christus mater in vindicta sua anima amarissimos
dolores sufferendo toleravit Et quam mirabile claruit
quod uxor phinees archam dei ab eis inimicis captam
percipiens pro dolorum vehemencia continuo exspiravit que
minoribus doloribus urgebatur et ista vixit quam quandoque
mestitiis extitit lacessita Unus in hoc ad cogitandum
poterit nisi quod de omnipotentia dei dono contra
omnes corporales vires suam ipsa vitam retinuit V. at
2m ex Palluerunt tue gene quod subdi Cel pene vides omni
[illegible] spine carpit facies cingit manus pedes
clavi stringunt os est spinis oblitum voces audis
exclamantes sese ipsi confundantes dum omnes oracie
iii Destituta iam vigore vit exanguis pro dolore cordis
in acie alta V. Immensam caritatem quam vid
cum filio tantam prebent pietatem pro vili mancipio
Destituta iam vigore Gloria patri [illegible] Ora pro nobis
In laudibus Rex a ligno cum regnaret et malignum debellaret
Rex carne dedecora vid ipsius constituta hunc ad
bellum subsecuta est ut barach debbora alta Deus
Bellum mire caritate ubi eius sauciate mederi
volueris. Virgo vid morbos sanat et distortas manus
planat cum suis doloribus alta Ihesus dies in
ambone constituta in agone septem verba contulit.
vid [illegible] ejulata tam passa quam plorata septem filiis
contulit alta Cuncta tremunt [illegible] carpere luna
sol lamenta cum dolente virgine angelorum hierarchie con-
dolentes sunt inde eius fuso sanguine alta Morte
eius constituta vid fide restorata redditur exprimens [illegible]

sciens sumdoctorum et cetera pat fruitur sedibus post unus alla hymnus

Condolentes doloribus inclite matris virginis iudicans

laudes fletibus ad laudem sui nominis Persimo

quod appenderet astans cui preciosa deum tepidamentum

tenderet eius in arte dessa Matrem piam dispilo

quod commendat spiritum accepti sumpto spiritus carnis absolvit

debitum IIII Postremo vidit clavi de fossa fonte lateris

eorum uliget latitia pro redimendis miseris Tunc corda

Mala eius dare Beata tibi deus et passus et Vendi filia

IIII Morienti dulci nato cum corde sauciata eius astans

flebilis virginalis eius compassio tibi decens et modestus

assurgit flebilis illius spes voluntate passi flagellis ad

salvandum miseris. eius deum reddit et vite tecum

gemens suos Iudee superis alla Oratio Vendite

Regina a dextris et cetera ad septa Vende quod

deus quod tribulor cum turbatus est venter meus subtus

et cor meum vitam me... quis amarum hic sum fortis

mestus consolatus et domi mors filius est et cetera Redemptor

IIII Vendidit ex ingemisco ego et non est qui consoletur me. et cetera ad vitam

cum amici mei audivit vocem meam letati sunt quia tu

feasti nihil eius gemitus mei et cor meum mitius do et cetera

IIII Laudum ultimum dolorum meorum in cordibus meis alla alla

Consolacio tua letificaverunt animam meam alla alla Oratio Vendi filia

IIII Tuo passo mortem et collapsi orbis lucet

solum tremuit dissipantur quoque noti oblitorum sunt iusti

caritas refugiunt sola virgo tenuit fidem apostolis docet

et idem resurgat in gloria vel doctrix discipline nobis donum

sine fine assumi leticia alla Magnificat anima

hystoria de sancta [...]

Fecundare matrem ecclesia nove lucis agens solemnia
[...] ortus refulgens Bavaria pronotat decanta
gaudia || Laus tibi cum ceteris Ps Laudate. Hii sunt viri
misericordie quorum iusticie oblivionem non acceperunt
cum semine eorum permanent bona. Hereditas sancta
nepotes eorum Ps Ecce quam bonum. Fundans fron[tem]
in saphirus expugnans ex lapidibus preciosis ornat
[...] Christus [...] se credentibus || Insignitos vult emi[...]
perfecit se servientibus reparat [...] indulget
penitentibus V. Redimit alienigene et sunt iam
indigene [...] predicantibus. Insignitos. Hymnus. Insignitos

hymnus Ecce surgit aurea dies salutis oritur regina
splendet ethera dum stella cernitur. Egressus
ad videndum horam paterfamilias [...] qui novissimam
videt [...] filias [...] solemnis Iudaeos ut
ducerent modulos reducit multos denios per verbi
sui baiulos || Quem abductam vocat [...] ministra
vineta collocat celeste alimonie. Per horum
merita Deus creator omnium ~~debita~~ [...] nobis debita
et da perenne gaudium. Laus [...] sit ingenito laus
nato cum paraclito sit firma [...] celis decus [...] Amen

v. Letamini O quam mirifico Deus ordine cuncta disponit [...]
[...] media regit insignit ordinat aptat [...]
[...] sator qui cuncta [...] duce ab exemplo medium
extrema reducis || Magnificat anima mea dominum / Oro

Collecta

Infirmitatem nostram quesumus domine propicius respice et
mala omnia que per peccata nostra iuste meremur sanctorum
tuorum trium regum primorum intercessione clementer averte

Festa dies agitur primitus dedicata. Jubilemus trinitati
igitur mente purificata veniente. In primo vero Verbo
Dei dum obedit gens sicorum primo credit orat plorat
et accedit ad baptismi gratiam sed de moribus confirmans
fidem formidas mores sine lege et doctores detestatur
unde errores prestos ad fallaciam. Olim quidem
tenebrarum oppressa nube dampnatorum nunc ad lucem venit
clarum per Dei clementiam. Letamini in domino l' [illegible]

Adest nobis dilectissimi gloriosissimorum regum sacre
primorum preclara festivitas dignis extollenda
preconiis divinorum operum plena miraculis et spiritualium
gaudiorum exultabunda misteriis. In hac enim solemnitate
prima nostre salutis initia celebrando recolimus. Dum
missis ad nos celestis principis familiaris nunciis et ad
preparatas eterni convivii delicias invitatibus dum invitate
tamen nos esse dispectos agnoscimus. In hac festivitate
secunda tempus nostre miserendi venisse declaratur qua
ad unius veri Dei creatoris ac redemptoris nostri cultum
et agnitionem vocati ad communionem ecclesie spem gloriose
resurrectionis accepisse letamur. Venit enim ad vesperam
columba deferens signum clementie Dei in ore suo. Dum
date nobis primordiis dei ... in ... unde
morte ianua regni celestis aperitur. Beatus enim homo
quem tu erudieris domine et de lege tua docueris eum.
Exultat igitur certum fides unitatis et cor ingenti

HS A 56 - 45v

Confitemur gaudio divini amoris affluencia dilatatum
resolute in laudis vocibus iocundatur. Magnum quidem erat
ad ymaginem dei nos esse creatos sed nichil nobis nasci
profuit nisi redimi profuisset. [illegible] ac [illegible] Dum in
7m 2m fines orbis terre christi fides diffunditur cepit ultimum
fructum ferre perfidia retunditur. Deus severitatem illustrata
veri lucis radio, sermo horum sublimata efficit amplior
usurpatus iussorum primus ipse rex celorum adsciscit unde Bs
Impletum est in fine seculorum quod erat ab celis
2a dispositum ut abraham ipse omnium gencium et in semine
eius benedicte concessa in possessionem hereditatis eterne
universitas adopcionis intraret. Merito ergo divini clemencie
venerandisque sacramenti nobis recolende festum diem cele-
bramus in quo dominum nostrum venerantes ac [illegible]
dicia [illegible] iocunditate in celis. Credimus enim
celestem illam supernam [illegible] in una confessione divinis
exultasse ac iubilasse sermonis quod [illegible]
[illegible] dominus ac salvator noster gaudere testatur. Hodierna
igitur die beatorum [illegible] sancta sollempnia festivis
laudibus movemur attollere in quo [illegible] vocacionis ad
gloriam [illegible] exordia. Fuerat namque divini dei
dispositum [illegible] novissimis temporibus
subveniret salutem omnium gencium [illegible] ut quia
et cunctas naciones et veri dei cultus impius [illegible]
error averterat et ipse peculiaris dei populus ab
institute legalibus [illegible] exciderat [illegible] omnibus
sub [illegible] misereretur. Et ut clarior fieret [illegible]
de [illegible] magnitudo, [illegible] absolvendis [illegible] hominis
[illegible] assistere, quid nemo potest de [illegible]
gloriam unigenitus ergo dei filius [illegible] temporis

qui divini consilii ineffabilis altitudo disposuit reconciliandum
auctori suo hominem quibus assumpsit humanam de celesti sede
descendens et a paterna gloria non recedens Verum cum sit
splendor glorie candor quoque lucis eterne Per unum ipsius ma//
nifestatum vite mortalis induta substancia in diebus
humilitatis sue invisibilia dei a mundi sapientibus abscondita
mortalibus patefecit Tu autem Ut secundum ipse voluit 2us 2m
ut deus homo fieret salutem sic disposuit ut filius
redimeret humanam carnem induit expiret vincebat vincit
qui vidit et condoluit quod una ovis defuit ut demum ad
reduceret humanam carnem induit **leccio 3a** 3a

In medio namque terre apparere dignatus est et humane
salutis sacramenta clementer operatus sui sacrificii operis
operacione presenti salutaria remedia celestis regni pandenda
et obtinenda gaudia eterne beatitudinis gloriam ac paterni nominis
recollenciam claudat Pater manifestavi nomen tuum
hominibus quos dedisti mihi Transiturus ex hoc mundo ad patrem
in participacionem ineffabilis muneris eternum tristium suis
fidelibus preparabat Cum instanti iam tempore passionis
non solum pro apostolis suis atque discipulis Sed et pro
universa ecclesia supplicaret et diceret Non pro hiis rogo
tantum sed pro hiis eciam qui credituri sunt in me per verbum
eorum Subsecuta sunt itaque ultra celestia documenta
quibus predicande per universum mundum fidei auctoritas conderetur
Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis
portare modo Cum autem venerit ille spiritus veritatis docebit
vos omnia Sicque perfecte omnibus que eorum predicacioni
et novi testamenti misteriis congruebant tam dicta locorum [illegible]

[illegible] me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ferebatur in celum ℟ Sicut enim apostolica testatur testatur hystoria
Dum complerentur dies penthecostes essentque discipuli pariter
in eodem loco repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui
variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis ℣ Adhuc repente
dic tuba ewangelica predicacione clamat Adhuc dic die ymbres
effluunt pluvia benediccionis et celestium seminum doctrine humiditatem
aridam irrigaverit quid ad fructificandum faciem terre spiritus domini
ferebatur super aquas ℟ In ea ℟ Post ascensionem salvatoris successit
apostolica veram fidem creatoris lex docet ewangelica ℟ Ad ovile
redemptor congregavit populos catholica ℣ Ecclesia unica cum iubilo multa devota
laudum cantica ℟ Ad ovile ℣ Gloria patri ℟ Ad ovile ℟ In 2o no
In Rex celorum incarnatus et in mundo conversatus elegit terre medium hoc
salutem operatus ad extremos incolatus diffundit beneficium ℟ In ℟ Omnis
de Syon lex exivit verbum vocacionis divine successive acquisivit gentes
sibi novum ℟ Ab extremis aquilonis venit sermo cum preconiis plenitudo
gencium salus ex Iudeis nata ad extremos dilatata dicte ... ...
Quanis et in regno Swecorum utpote in finibus aquilonis
sic perposito ... nacioes alias fides christiana fructat et
suscepta gens Gothorum que et Swecorum in partibus Ytalie
Hyspanie ac aliarum christianarum regionum in quibus a patria sua
potenter egressa sedes suas collocavit quod prima occidentalium
gencium christiane confessionis sacramenta susceperunt Quorum eciam
gentis reges quamplurimi in lege domini voluntarii fidem ipsam
glorie et magnifice propagaverunt prout autentice cronice et ecclesiasticarum
scripturarum testantur hystorie ℟ In ea ℟ Pasti orbis extrema
latera sic fundatur ... divina dispensacione Ut dilatata salutis
munera non inficiant elatis volumina ℣ Premunt hostes

turbant infra viam xpi pandit ad celum. Ut dilata — *quintum*

Accidit interim Sweorum nuncios ad eundem imperatorem Ludowicum venisse et suis legacionibus archana referre multos esse in gente sua qui xpiane religionis cultum vellent suscipere rogans quod sibi adiutorium ad huius plenius intimaret. Quo audito piissimus princeps exultans in domino beatum Ansgarium rogavit instancius ut qui iam Danorum genti legacionem susciperet eciam genti Sueorum annunciator verbi esset et pastor. Et ille qui tocius saluti studebat animarum sponte se periculis obtulit ipse et labore. Tunc iussa hora tam patre ordine — *xm prat*
mandatum eius optimis gentibus missus sumus verbo potatibus. Ut dicetur in hystoria fratribus. Hoc negocium tam necessarium dirigit vicarium suum Ansgarium. Ut dicetur — *legacio Sueorum*

Peracto itaque in Swecia anno et dimidio beatus Ansgarius cum suis ad imperatorem redit narrans que ibi per eum fecisset dominus et quod hostium fidei in partibus aquilonaribus esset apertum. Imperator ergo immenso repletus gaudio / a sede apostolica impetravit ut Hamburg metropolis in eius fieret ad quam beatus Ansgarius est archiepiscopus ordinatus. Capta vero Hamburgh et a piratis destructa ad instanciam imperatoris Hamburgensis et Bremensis ecclesie per sedem apostolicam unite sunt et ambe una metropolis effecte. Tunc presidens beatus Ansgarius multa in partibus aquilonis pro lucrandis animabus dispensat plurimosque xpiane religioni adduxit. Tunc ad xm. Provocatus imitans sanctam hospitalitatem — *sm xm*
et antiquus iure salute innixus. Septem secula meliores veritate subiectores coassumit huius. Et Demonia nequissima permanent quod novissima peyora sunt prioribus. — *Bpo*
Septem secula. Illa ipsa Septem. In 2° M°

Inter ceteros populos Swecie septentrionalium terrarum unde celeste regnum que
multiformi errorum deceptione in angustia fuerunt involuti. Sed
baptista et precursor laudati martir inclite sit noster patronus
et unicum presidium. Quos direxit anglia nunc salutis gratia
et quos suscepit Swecia qui modo sit in gloria hos petimus
humiliter et credimus stabiliter et nostrum sint refugium semper. At

Surrexit inde rex nomine in terra Olavus nomine homo
simplex cum suis sed cor suum non tam invenit quam elegit qui
tanto dolore exprimentorum infectus (incitatus) et timens in futurum
direxit in angliam nuncios viros aptos et sane religionis
annunciatores idoneos sibi et regno suo dirigi multa precum
instancia postulabat. Deus autem omnipotens cui hec erant
opera atque in dea quorum saluti hodiernum providere non desinit excitat
spiritus athlete pii sancti Sigfridi Eboracensis archiepiscopi
ad suscipiendum opus ministerii huius ad honorem dei et
salutem animarum. Qui relicta sublimi archiepiscopali sede
parentibus et amicis elegit peregrinari et damnis non veritus
incredule gentis experiri ferocitatem. Cum autem domum regis
rex rogatus reperit regnum eos hospites fuit directe
exceptis dicti episcopum providere quam per fraudem rapuerat iniustis
fractis ... Triumphat dei filius et regnum eius
sit stabilius ... hospitibus dicti episcopi

Quidam vero beati Sigfridi audita doctrina in fide esse
katholica appetens instructus sacrum baptisma devote
suscepit, et humiliter agens pro fide katholica denariis multa
pro fabricandis ecclesiis offerens, censum pro fabrica romane
ecclesie ac defensione sancte fidei instituens qui hodie
Olavus Skotkonungh appellatus est. Postquam vero

tres prefati nepotes sancti Sigfridi pro palma martirii ad celi-
cam transissent. etiam Beatus David vir religiosus et sanctum
virium habens in Sueciam se transtulit ab anglia ut
novellis in fide aliquid gratie spiritualis afferret. Tu.
O preclari presules et incliti ierarchie celesti inditi R. 2m
qui Sueorum genti prepositi. Preceptis fide perfecti gre
traditi V. Confessores perfecti meriti vestros mores
formet sollicite. Preceptis fide. Lectio Nona
Procedente vero tempore cum adhuc plures aliqua quedam
restarent beatus Henricus a britannia celitus destinatus
Upsalensi presulatu primum insignis antistes. Et deinde
finlandensis ecclesie apostolus fundator et institutor et ibidem
martir gloriosus effectus. Sicut ergo Deus [illegible] loquens
olim patribus in prophetis. Veniente vero plenitudine
temporis in filio loquens apostolis et discipulis et per eos
ecclesie primitive novissime diebus iste loquutus est nobis
in viris apostolicis memoratis. Tu autem domine. Rp. ultimum
Per tuorum tuarum vulnera ihesu nostra remitte scelera
ne captivos ducat ad infera. Nova sint omnia
recedant vetera. V. Beatorum preclara opera nobis V.
presentent celum munera. Nova. Gloria. Nova. V. Exulta: Ad laudes
Hii sancti quorum hodie celebrantur sollempnia iam
revelata facie regem cernunt in gloria. Ut hos
ergo per patronos consequamur celi thronos in illorum die
festo chorus nunc letus esto. Nos ad sanctorum gloriam

Post presentem miseriam per precum suffragia nos perducant ad gaudia
Refulget apud dominum vero[rum] lapsis [illegible] hominum
remota qui caligine lumen vident in lumine. Hos
patronos pariter leti veneremur ut cum his perhenniter in
celis collaetemur. Cantica. Hii sunt. Hymnus
Iam dies adest celebris et lux succedit tenebris
fides ydolatrie et veritas fallacie. Versus. Iam ecce
nunc ecclesia gaude plaude multiplica per tue lucis gloria
laudum devota cantica. Patronos vestros gracie quos
veneraris hodie tibi sunt causa glorie et fidei primicie
Hii sunt preciosi martires qui gloriosi presules qui viviande
vidue consortes individue. Unus de valle miserie
scandit ad thronum glorie causam prestant leticie tibi
velute filie. Sed geminatur gaudium nati fulgent
cum patribus felix reddit numerum succedens confessoribus
Pro priorum merita Christus redemptor. Mors nunc autem
Triumpho gaudet regio amicti stolis glorie iam confesso
Ps. nocte surge patroni regni sidere fidus fruuntur sponsis vitam
ducunt in requie labore verso prius in gloriam
victorie vindicatam collecta. Inforuntantur
Ad bened. Generacio eorum et gloria eorum non derelinquetur
corpora eorum in pace sepulta sunt et nomen eorum vivet
in secula. Sapientiam eorum narrabunt omnes populi
Ad non. et laudem eorum pronunciat omnis ecclesia sanctorum
Iam vos patroni vivant amplectentes intime et
qui vos gratulantur dono gratie optime per vos

HS A 56 - 49r

vitam consequamur lucis amenissime in qua semper
gliantur beatorum anime xpo magnificat aña

In festo sancte birgitte

Rosa rorans bonitatem stella vite claritate birgitta vas
gratie rora celi pietatem in valle miserie || Eu. Optimi lau-
dem in tris regnum mundi et omnium ornat || Hymnus
Rome celi ciuium festiuat restaura° dum vocat ad gaudium
xpo nra redemptio || Cum gaudet corpora dat in cibum
caritas qua iuste stra studia preparat bta trinitas || Orant
laborat iugiter ad finem pacis federa standit pregustant
dulcis eterna te innumera || Sancta fecit suspiria languet
amore sponsi dat lacrimas contra vitia magne Deus letarie
Humus birgitta floruit quinis virtutibus te° cuncti meruit
exultet celum laudibus || Tu esto unum gaudium per birgitte
suffragium qui es futurum premium per cuncta sa secula Amen Dixit
Ministrans pauperibus inde et debilibus || Cum indulsti quod
timendo iugis et amando dulcis sponsum cernisti dum
sum sponsi sentis corpore deposite miseris dulce sponse
Deus qui ecclesiam tuam per beatam birgittam sacris Dno
velitatis dignatus es asslariis et doctrinis Concede
propicius eius intercessione ut que pro nris purgandis excessibus
clementer revelasti devote mentibus exequamur per do[minum]
Domina preciis veniunt pro birgitte gloria, ut cum te omnium trinitati
pro eius suffragia venite exultemus Hymnus
Sacrum virginum apparet aucta sae femina solem

[illegible] sco [illegible] Collecta [illegible]

Omnipotens sempiterne Deus fortitudo clemens
et creatrix gratia solemnitatem hodierne diei [illegible]
[illegible] et [illegible] celebrare letari et [illegible]
[illegible]. Qui [illegible] in te credentium [illegible]

HS A 56 - 50r

staturae

Cristoforus gente cananeus procerissime fuit et vultu ter-
ribilis et xii cubitos in longitudine possidebat.
Hic ut in quibusdam gestis suis legitur cum adstaret cuidam
quondam regi cananeorum venit sibi in mentem ut maiorem
principem qui in mundo esset quereret ad cuius servicium
procaturus accederet. Venit igitur ad quendam magnum re-
gem de quo communis fama habebat quod maiorem in mundo
principem non haberet. Quem rex videns libenter recepit
et in curia sua manere fecit. Quadam autem vice ioculator
quandam cantionem coram rege cantabat in qua frequenter
dyabolum nominabat. Rex autem cum fidelis esset quotiens
dyabolum nominari audiebat protinus in facie sua crucis
signum imprimebat. Quod videns cristoforus plurimum ad-
mirabatur cur hoc rex ageret et quid ista signa sibi
vellet. Cum autem de hac re regem interrogaret et ille
hoc sibi manifestare nollet dixit ei cristoforus: Nisi hec
mihi dixeris tecum ultra non manebo. Rex ergo coactus
dixit ei: Quotienscumque dyabolum nominari audio hoc signo
me munio timens ne in me potestatem accipiat et mihi
noceat. Cui cristoforus: Si dyabolum vereris ne tibi noceat ergo
ergo ille maior et potentior te esse convincitur quem sic ti-
mere probaris. Frustratus igitur sum spe mea qui pu-
tabam quod potentiorem et maiorem mundi dominum inve-
nissem. Sed iam nunc valeas quia ipsum dyabolum querere
volo ut ipsum mihi in dominum assumam et eius famulus fiam.

De sancto Cristoforo legenda

officiare videsset igitur ab illo discessit et dyabolum querere
properabat. Cum autem per quandam solitudinem transiret vidit
magnam multitudinem militum quorum quidam miles ferus
et terribilis venit ad eum et quo iret inquisivit.
Cui Christoforus: Vado quesitum dominum dyabolum ut
ipsum mihi in dominum assumam. Cui ille: ego sum ille quem
queris. Gavisus Christoforus se sibi in servum perpetuum obli-
gavit et ipsum pro domino suo accepit. Cum autem li:
lectio 2a Cum igitur ambo pergerent et in quadam via communi
quandam crucem erectam invenissent mox ut dyabolus
ipsam crucem vidit territus fugit et viam deserens
per asperam solitudinem duxit Christoforum et postmodum ipsum
ad viam reduxit. Quod videns Christoforus et ad-
mirans interrogat cur in tantum timens viam planam
dereliquerit et tam devias per tam asperam solitudinem
ierint. Quod cum sibi nullatenus indicare vellet dixit
Christoforus: Nisi hoc mihi indicaveris statim a te discedam.
Cui ille compulsus dyabolus dixit ei: Quidam homo qui
dicitur Christus in cruce affixus fuit cuius cum signum crucis
video plurimum pertimesco et territus fugio. Cui Christoforus:
Ergo ille Christus maior et potentior te est cuius signum
invanum times ~~ergo~~ igitur laboravi nec ad huc maiorem mundi
principem reperi. Vale iam valeas quia te deserere vo-
lo et ipsum Christum inquirere. Cum igitur diu quesivisset
quis ea sibi per nomina indicaret tandem ad

quendam heremitam devenit qui sibi christum predicavit et in
eius fide diligenter instruxit. Tu autem. Lectio tercia

Dixitque heremita Christoforo: Iste rex quem desideras
ut ipsum adquiras obsequium ut te frequenter ieiunare
oportebit. Cui Christoforus: aliud a me requirat obsequium
quia istud omnino agere non valeo. Cui heremita:
multas orationes quoque te sibi facere oportebit. Cui
Christoforus: nescio quid sit hoc nec huiusmodi obsequium facere possum.
Cui heremita: nosti talem flumen in quo multi
transeuntes periclitantur et pereunt. Cui Christoforus: novi.
Ille: Cum igitur staturus sis et fortis viribus sis iuxta
flumen illud residens cunctos ultra traduces regi christo
cui servire desideras plurimum gratum esse et spero quod ibidem
se tibi manifestabit. Cui Christoforus: utique istud obsequium
agere valeo et me sibi in hoc servitium promitto.
Ad flumen igitur accessit et ibidem sibi
habitaculum fabricavit perticamque quandam pro loco
baculi in manibus gerens in aqua sustentabatur homines
sine cessatione transferebat. Evolutis multis diebus
cum in domuncula sua quiesceret audivit vocem
cuiusdam pueri se vocantis et dicentis: Christofore veni
foras et me ipsum transducas. Cumque Christoforus
exiisset sed neminem reperit. Rediens in do-
mum eandem iterum vocem reclamantis au-
divit. Cumque iterum foras cucurrisset neminem
invenit. Tu autem. Lectio quarta

Tercia vice ab eodem ut prius vocatus exiit et puerum secum quem iuxta ripam fluminis invenit quem Christophorus ut se invitaret obnixe rogavit Christophorus igitur puerum sibi in humeros elevans et baculum in manu accipiens flumen ingreditur et ecce aqua fluminis paulatim intumescebat et puer instar plumbi gravissime ponderabat et quanto magis procedebat tanto amplius unda crescebat et puer magis ac magis eius scapulis pondere intollerabili deprimebat adeo ut Christophorus in angustia nimia positus esset ut se periclitari plurimum formidaret. Sed cum vix evasisset et flumen transisset puerum in ripa deposuit eique dixit: In magno puer me periculo posuisti et adeo ponderasti quod si totum mundum super me habuissem vix maiora pondera sensissem. Cui puer ait:

Ne mireris Christophore quia non solum mundum totum super te habuisti sed etiam illum qui creavit mundum tuis humeris baiulasti. Ego enim sum Christus rex tuus cui in hoc opere servis et ut me verum dicere comprobes cum transieris baculum tuum iuxta domunculam tuam in terram fige et mane ipsum floruisse et fructificasse videbis. Statimque ab oculis eius evanuit. Veniens igitur Christophorus cum baculum suum in terra fixisset mane surgens invenit ipsum ad modum palme frondes et dactillos protulisse. Post hec Samo

in ciuitate licie peruenit ubi cum eorum linguam non
intelligeret orauit dominum ut illorum lingue sibi concede:
ret intellectum [illegible] autem [illegible] Lectio septima
Cum autem in oratione consisteret iudices eum insanum re:
putantes eum dimiserunt. Impetrato christophorus quod pe:
tebat vultum operiens ad loca christianorum venit et c:
anos qui torquebantur in domino confortabat. Tunc unus
ex iudicibus in faciem eius percussit. Tunc christophorus vultum
discooperiens dixit nisi christianus essem protinus mea
iniuriam vindicassem. Tunc christophorus virgam suam
in terra fixit et ut per conversionem populi frondet orauit
quod dominus protinus fecit [illegible] octo milia ho:
minum crediderunt. Rex autem ducentos milites qui
eum ad se adducerent misit et tunc eum orantem in:
venissent et sibi intimare hoc timuerunt. Iterum to:
tidem misit qui et ipsi cum eo orantes protinus orauerunt. vii a
Surgens vero christophorus dixit eis quid queritis [illegible]
cumque vultum viderent dixerunt rex misit nos
ut te ad ipsum vinctum ducamus. Christophorus
Si ego vellem nec solutum nec ligatum a vobis duci
possem. Dixerunt ei si sic non vis vade liber quo vis
et nos dicemus quod te nusquam inuenimus. Non
ita inquit sed ego vobiscum ibo. Ipse autem eos ad
fidem conuertit et ab eis manus sibi ligari a tergo fe:
cit et sic regi vinctum presentari. Rex videns ter:
ritus cecidit de sede sua protinus [illegible] deinde as:
[illegible] ab servis levatus de nomine suo eum interrogauit

Cui christoforus: Ante baptismum reprobus dicebar, nunc autem
christoforus vocor. Cui rex: Stultum tibi nomen imposuisti scilicet christum cruci-
fixum qui nec sibi profuit nec tibi prodesse poterit. Nunc
ergo cananee et malefice quare non sacrificas diis nos-
tris. Cui christoforus: Recte vocatus es Dagnus quia tu es mors
mundi socius dyaboli [illegible] autem [illegible]

Lectio octava

Dii autem tui sunt opera manuum hominum. Cui rex:
inter feras nutritus es et non potes nisi ferina
et hominibus incognita loqui. Nunc ergo si sacrificaveris
magnos a me honores consequeris sin autem diversis sup-
pliciis consumeris. Nolente ergo sacrificare in carcerem
+ illos mitti iussit. Deinde milites quos ad christoforum mis-
si fuerant quia in eius nomine crediderant decollari fecit. Deinde duas
formosas puellas quarum una dicebatur Nicea et altera
Aquilina secum in carcerem includi fecit promittens
eis multa munera si eum ad peccandum secum allicerent.
Quod videns christoforus protinus in orationem se dedit. Sed cum
a puellis [illegible] manibus et amplexibus urgeretur
surrexit et ait illis: Quid queritis et qua de causa huc ingres-
se estis. At ille vultus eius claritate perterrite dixerunt:
Miserere nostri sancte Dei ut in deum quem predicas credere
valeamus. Quod audiens rex eas adduci fecit dicens:
Ergo et vos seducte estis. Per deos meos nisi sacri-
ficaveritis mala morte peribitis. Tunc dixerunt:
Si vis ut sacrificemus iube plateas mundari et
omnes ad templum convocari. Quo facto cum in templum

Sancte Christofore ora pro me misero peccatore Amen

intuissent soluens cingulum suum posuerunt in colla ydolorum
et ad terram trahentes in puluerem redegerunt dicentes
consultoribus Ite et vocate medicos et curent deos
vestros Tunc iussu regis aquilina suspenditur et ligato
ad eius pedes ingenti saxo membra eius omnia disrumpuntur
Tunc eius iussu ad deum soror eius nicea in ignem
proicitur sed inde illesa exiens postea decollatur //

Nona

Post hec christoforus regi presentatur Tunc iussit eum
virgis ferreis cedi et cassidem ferream ignitam
super caput eius imponi Deinde scampnum ferreum fecit fieri
fecit et christoforum subtus ligari et igne subtus posito pice suc-
cendi Sed instar cere scampnum consumitur et christoforus
illesus egreditur Deinde iussit eum ad stipitem ligari
et a militibus sagittari Sagitte autem omnes in aere
suspendebantur ut ipsum aliquo tempore non tangerent Rex
autem putans ipsum a militibus sagittari ac eius insultat:
cadit subito una de sagittis ab aere veniens et oculo
se ulciens regem in oculo percussit et ipsum excecauit
Cui christoforus crastina die consummabor sed
tu tyranne lutum de sanguine meo facias et
oculis iniunges et sanitatem recipies Tunc iussu
regis ad decollandum ducitur et ibi facta oratione decollatur
Rex autem modicum de sanguine eius accipiens et super
oculum ponens ait In nomine dei et sancti christofori et quoad sanitatem effectus
est Tunc rex credidit dans preceptum ut si quis deum aut christoforum:
blasphemaret quod gladio feriretur Tunc autem //

Finiunt laudes de sancto christoforo

[illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[I] doctor morum columpne [illegible] pietas
fundator ordinum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] speculum [illegible] et [illegible]
[illegible] doctrine [illegible] morum [illegible]
[illegible] [illegible] nos est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible]
nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Thesse räffsam eller [illegible] [illegible]
[illegible] kränkien [illegible] [illegible] [illegible] thz saman
och [illegible] thz i [illegible] [illegible] och [illegible] thz i [illegible]
och [illegible] och [illegible] the som [illegible] [illegible]
eller räffsam the [illegible] han

De decimis et oblacionibus

Si quis decimas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Item decimas non soluentes [illegible] [illegible] [illegible] labor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
decima petit ab ecclesia [illegible] [illegible] [illegible] Item septima
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] abstineat
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] decimas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 54

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ihesus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

filij et spiritu sancto [illegible]

[illegible]

HS A 56 - 54v

Item

[illegible] presbiteris

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

O doctor mere gloriose [illegible] [illegible]

sanctor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] doctor [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] doctor [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Commentarius [illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] — 1 [illegible] für — 6 [illegible]

[illegible] [illegible] für ½ [illegible]

[illegible] — 2 [illegible] für ½ [illegible]

[illegible] [illegible] für — 3 [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] für — 2 [illegible]

[illegible] [illegible] für 3 [illegible] für — 4½ [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — 10 [illegible] [illegible] 5 [illegible]

HS A 56

Sum
Bene
admodum
predum
Verbum
[illegible]
usque plura
Simplex
[illegible]
Dominus
Deus

HS A 56

[illegible]

[illegible] partes

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Doctor mox [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Commentarius [illegible]

Item [illegible]

kaufft — 1 kleid für — 6 [illegible]

[illegible] für ½ [illegible]

[illegible] — 2 [illegible] für ½ [illegible]

[illegible] für — 3 [illegible]

[illegible] für — 2 [illegible]

[illegible] für 3 kleid für — 4½ [illegible]

[illegible] kaufft — 10 kleid. [illegible] 3 [illegible]

HS A 56

[illegible]

[illegible]

[illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible]

D
octor mire [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doctrine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] Doctor [illegible]

[illegible]

[illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — 1 [illegible] för — 6 ö
[illegible] [illegible] för ½ [illegible]
[illegible] — 2 [illegible] för ½ [illegible]
[illegible] [illegible] för — 3 ö
[illegible] [illegible] [illegible] för — 2 ö
[illegible] [illegible] för 3 [illegible] för — 4½ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — 10 [illegible] [illegible] 3 [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Sancte
[illegible]

HS A 56

HS A 56

HS A 56

HS A 56